

SAMEN KLAAR VOOR DE TOEKOMST

MVO-VERSLAG 2017 - 2018



INHOUD

OVER CORNELIS VROLIJK

| | |
|--|----|
| Samen klaar voor de toekomst | 5 |
| Cornelis Vrolijk | 7 |
| Ons familiebedrijf en MVO | 9 |
| Interview: Aukje Coers, MVO-manager | 9 |
| Onze vier MVO-pijlers | 10 |
| Afstemming op internationale doelstellingen en richtlijnen | 10 |



PIJLER 1: GEZOND VOEDSEL

| | |
|---|----|
| Onze bijdrage aan wereldwijde voedselzekerheid | 13 |
| Verse vis van excellente kwaliteit | 14 |
| Diversiteit in de vangsten van onze kotters | 15 |
| Kwaliteit door gespecialiseerde demersale vistechnieken | 17 |
| Kwaliteit in onze pelagische keten | 18 |
| Gezond voedsel bij Marisa | 19 |



PIJLER 2: VISSEN VOOR ALTIJD

| | |
|---|----|
| Duurzame visserij en verantwoord bestandsbeheer | 21 |
| Onderzoekssamenwerkingen | 22 |
| Selectiviteit | 24 |
| De Europese politiek en adviesraden | 24 |
| Naleving van wetgeving | 26 |
| Vissen voor altijd bij Marisa | 27 |



PIJLER 3: DAGELIJKS DUURZAAM

| | |
|---|----|
| Zuinig met energie en materialen | 29 |
| Recycling | 29 |
| Energieverbruik op zee | 30 |
| Transitie naar milieuvriendelijkere koudemiddelen | 32 |
| Energieverbruik op land | 34 |
| Dagelijks duurzaam bij Marisa | 35 |



PIJLER 4: ZORG VOOR MENSEN

| | |
|------------------------------------|----|
| Onze medewerkers | 37 |
| Veilig werken | 37 |
| Vitaliteit medewerkers | 39 |
| Samenwerking met (visserij)scholen | 40 |
| Sponsoring en donaties | 43 |
| Zorg voor mensen bij Marisa | 43 |

TERUGBLIKKEN EN VOORUITZIEN

| | |
|---|----|
| Integratie van MVO in onze bedrijfsvoering | 44 |
| Speerpunten en uitdagingen | 46 |
| Hoe nu verder? | 48 |
| Materialiteitsanalyse en stakeholderdialoog | 48 |

| | |
|--|-----------|
| BIJDRAGE AAN ONZE PELAGISCHE MVO-DOELSTELLINGEN | 50 |
|--|-----------|

| | |
|---|-----------|
| BIJDRAGE AAN ONZE DEMERSALE MVO-DOELSTELLINGEN | 52 |
|---|-----------|

| | |
|----------------|----|
| Begrippenlijst | 54 |
|----------------|----|



Dagelijks duurzaam

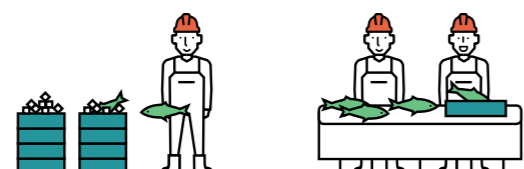
Op zee kijken we kritisch naar het afvalbeleid en de reductie van brandstof.

Veilige werkomgeving

Zowel aan boord als aan wal is veiligheid onze eerste prioriteit.

Beste kwaliteit

Aan boord wordt de vis gesorteerd. Op onze trawlers wordt de vangst direct ingevroren en op onze kotters wordt de vis vers op ijs bewaard. Op deze manier blijft de kwaliteit optimaal.



Zorg voor mensen

Naast veiligheid is de gezondheid van onze medewerkers van belang. Dit ondersteunen we onder andere met sportfaciliteiten en het beschikbaar stellen van gezonde snacks en voeding.



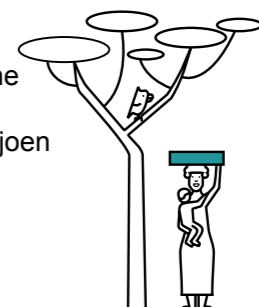
Dagelijks duurzaam

Aan wal brengen we onze CO₂-uitstoot omlaag bijvoorbeeld met zonnepanelen en door inkoop van groene stroom.



Export

Een groot deel van onze pelagische vangst is bestemd voor de export naar Afrika. We leveren circa 2 miljoen vismaaltijden per dag wereldwijd, veelal aan minder draagkrachtige consumenten.

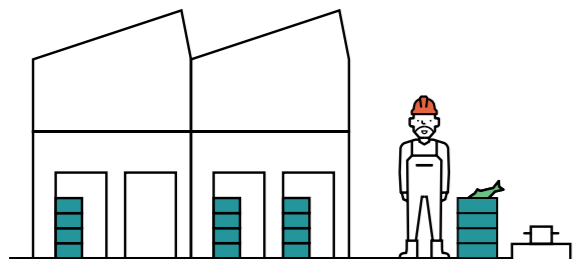


Onze vrieshuizen

In onze vrieshuizen in IJmuiden, Scheveningen en Vlissingen slaan we de vis op tot deze wordt verkocht.

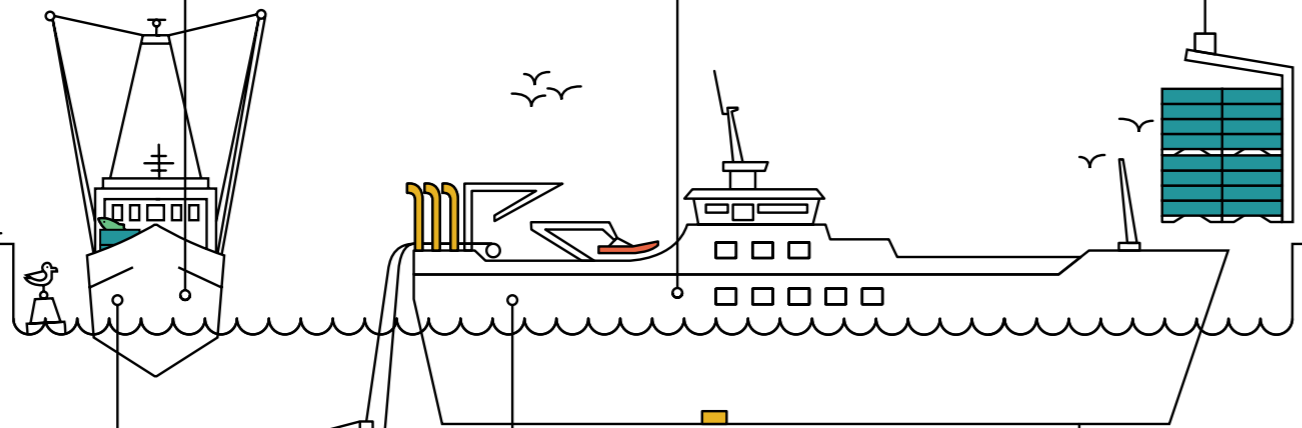
Transport

Om energie te besparen gaat transport zoveel mogelijk over water, maar soms ook over land.



Demersale visserij

Met onze kotters vangen we op of bij de bodem levende vis zoals schol, tong, rode poot en inktvis. De schepen landen wekelijks verse vis aan, die via de visafslag haar weg vindt naar klanten in heel Europa.



Pelagische visserij

Met onze trawlers vissen we op in scholen zwemmende vissoorten zoals haring en makreel.

Bijvangst

Met onze trawlers hebben we minder dan 2% ongewenste bijvangst.

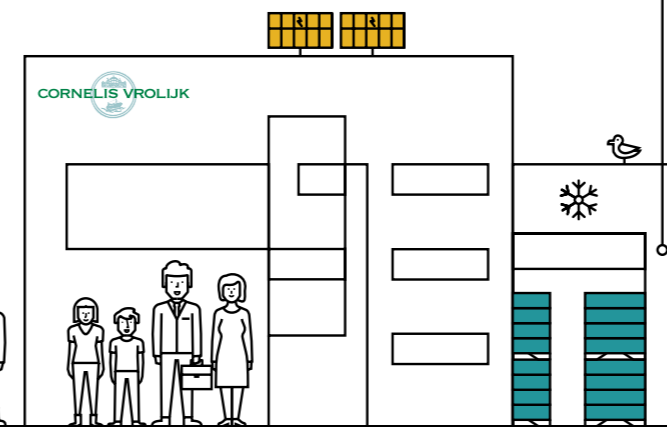
Innovatie

We innoveren voortdurend. Bijvoorbeeld met onze netten. Ook delen we onze gegevens met wetenschappers voor onderzoeksprojecten.



Vissen voor altijd

92% van onze pelagische vangst is MSC gecertificeerd. Van onze demersale scholvangsten is 74% gecertificeerd.



Stakeholderdialoog

We gaan steeds vaker in gesprek met belanghebbenden, onder andere via bedrijfsbezoeken.

Verantwoorde vangst

We vissen op de rente en laten het kapitaal in zee.

Scholing

We denken actief mee over goed visserijonderwijs en bieden structureel stageplekken aan.



Van schip naar schap

We zijn actief in de hele keten, van de vangst tot de verwerking en de verkoop. Een deel van de vangst fileren en roken we zelf.



Gezond voedsel

Vis is een belangrijke bron van eiwitten en bevat gezonde omega-3-vetzuren.

Onze keten: van schip naar schap



SAMEN KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Met een groeiende wereldbevolking is de productie van gezond en duurzaam voedsel van groot belang. Vis en visproducten leveren een belangrijke bijdrage aan de voedselzekerheid van miljoenen mensen wereldwijd. Als familiebedrijf willen we dit ook voor de generaties na ons blijven doen, daarom is verantwoord vissen, waarbij we met respect omgaan met mens en milieu, essentieel.

In 2013 hebben wij de koers uitgezet voor wat we inmiddels ons MVO-beleid noemen. Met trots presenteren wij u ons tweede MVO-verslag, waarin wij verantwoording afleggen over de activiteiten die we in 2017 en 2018 ondernomen hebben om onze pelagische en demersale MVO-doelen te bereiken. Om aan te sluiten bij de actualiteit, maar niets af te doen aan de volledigheid, hebben we ervoor gekozen dit verslag over twee jaren te schrijven.

In deze periode hebben we diverse mooie resultaten met elkaar behaald. We noemen hier bijvoorbeeld de inzet van de medewerkers van onze technische diensten. Met elkaar tonen zij veel initiatief, hoe groot- of kleinschalig ook, om creatieve oplossingen te bedenken en uit te voeren om energie te besparen. Hetzelfde geldt voor de inspanningen van onze bemanning om bovenop het reguliere werk deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek. Ook de inzet van diverse collega's om jonge mensen te enthousiasmeren voor ons bedrijf en de visserijsector, door het geven van rondleidingen en presentaties, is zeer waardevol te noemen. Een ander mooi resultaat is de steeds intensievere samenwerking tussen onze kwaliteitsmeesters aan boord van de trawlers onderling en met de kwaliteitsafdeling aan de wal. Door meer onderling contact wordt er samengewerkt om onze kwaliteit naar een nog hoger niveau te tillen.

Een belangrijke doelstelling bij de invoering van ons MVO-beleid was dat er een breed draagvlak in de organisatie voor zou ontstaan. Ook moest het beleid een vanzelfsprekend onderdeel worden van onze bedrijfsstrategie. Hierin hebben we de afgelopen jaren aantoonbaar resultaten geboekt. Dat zien we bijvoorbeeld bij zowel het ontwerp en de bouw van onze nieuwe trawler, als de bouw van onze visverwerkingsfabriek in Mauritanië, waar MVO een integraal onderdeel van het project was. Dat zijn mijlpalen waar we trots op zijn.

Het laatste jaar zijn er diverse werkgroepen gestart voor specifieke vraagstukken, zoals afvalbeleid en CO₂-reductie. Ook daar denken onze medewerkers mee over concrete en praktische oplossingen. De specifieke aard van visserij brengt met zich mee dat we niet alle medewerkers direct en snel kunnen spreken. De digitale nieuwsbrief, waarin we ook successen en resultaten in het kader van MVO delen, helpt om onze medewerkers geïnformeerd te houden. Als directie vinden we het belangrijk dat MVO, ook op onze vloot, een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsvoering is en blijft. Mede daarom is het uitrollen van deze strategie bij de diverse dochterbedrijven een van onze aandachtspunten. Het afgelopen jaar zijn belangrijke stappen gezet naar de doelstelling voor een groepsbrede implementatie.

Onze verslaglegging heeft zich ten opzichte van het rapport over 2016 verder ontwikkeld. We geven niet alleen aan welke activiteiten we ondernomen hebben en welke resultaten we behaald hebben, maar geven ook een bespiegeling van de dilemma's en keuzes die we onderweg tegenkomen. Soms duurt het ook langer dan verwacht om doelen te behalen. Discussies over ons MVO-beleid met stakeholders tijdens de vele bezoeken die we ontvangen hebben, geven ons ook weer waardevolle nieuwe inzichten. Mede daarom ontvangen wij ook graag uw reactie op dit verslag en ons duurzaamheidsbeleid in het algemeen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Directie Cornelis Vrolijk

Annerieke Vrolijk

Arnout Langerak

Peter Koets

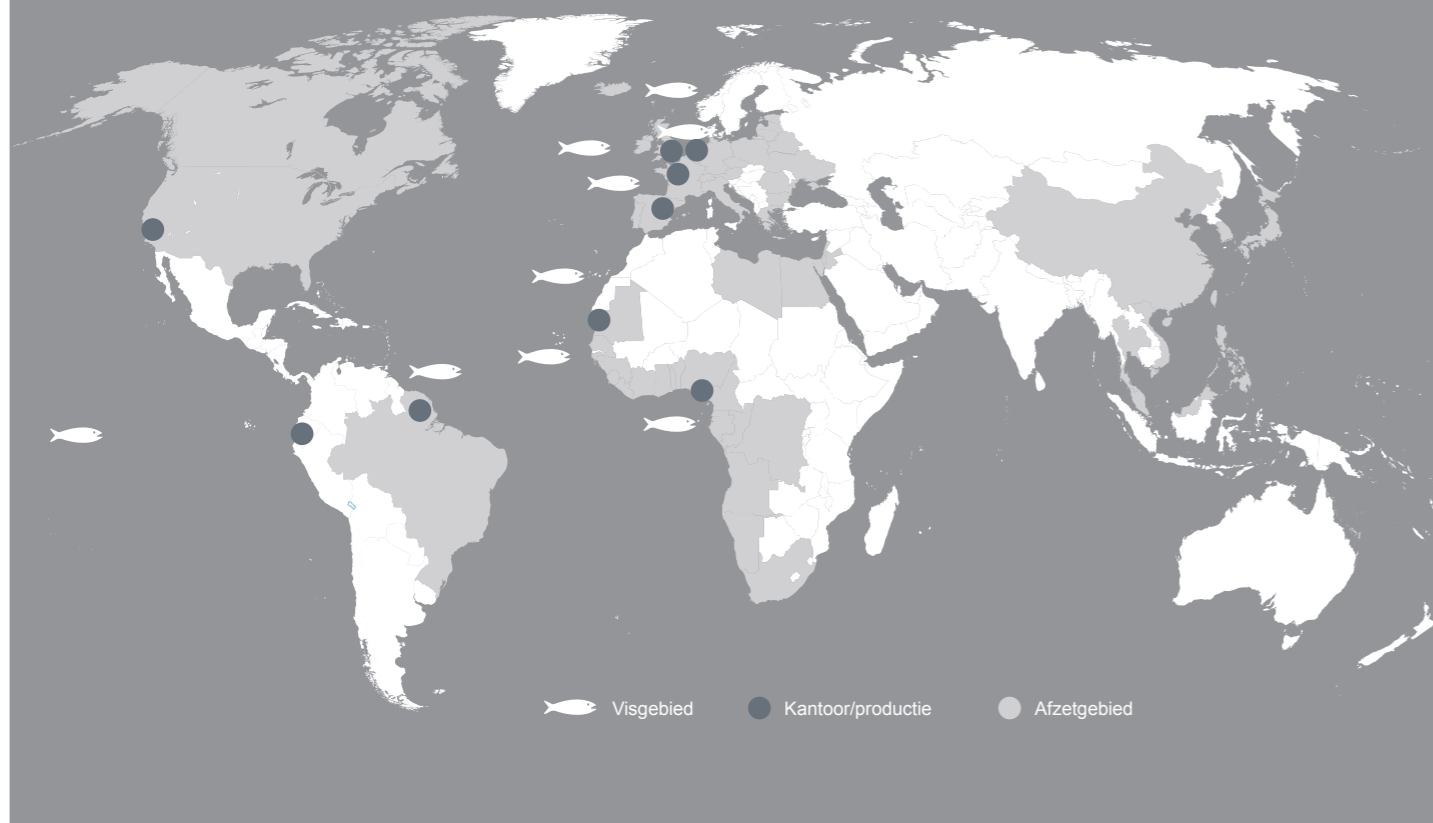


ONZE MISSIE

Met onze visserij leveren we een belangrijke bijdrage aan de voedselzekerheid van miljoenen mensen. Wij doen dit, als familiebedrijf, met oog voor toekomstige generaties: met behoud van gezonde visbestanden, met minimale milieubelasting en met betrokken en trotse mensen. Wij staan voor continuïteit waarbij we met respect omgaan met de omgeving waarin we werken.



WERELDWIJDE ACTIVITEITEN VAN DE CORNELIS VROLIJK GROEP



CORNELIS VROLIJK

De basis voor Cornelis Vrolijk is gelegd in 1880 door Frank Vrolijk op Scheveningen als haringhandel. Vandaag de dag is Cornelis Vrolijk een internationaal visserijbedrijf, actief in de vangst, kweek, verwerking en handel van vis, visproducten en garnalen. Altijd met als doel kwalitatief hoogstaand voedsel voor menselijke consumptie te produceren. Met onze producten bereiken we consumenten in ongeveer 45 landen.

Pelagische visserij (op in scholen zwemmende vissoorten zoals haring en makreel) en demersale visserij (op bij de bodem

levende vis zoals schol, tong en inktvis) zijn onze belangrijkste bedrijfsactiviteiten. Onze pelagische visgebieden zijn vooral in Europa, maar ook in West-Afrika. De demersale visserij van Jaczon concentreert zich in de Noordzee en het Kanaal. Daarnaast verbreedden we in 2016 onze demersale visserijactiviteiten door deel te nemen in het Surinaamse visserijbedrijf Marisa. Met partners zijn we actief in andere vormen van visserij in Nigeria en in de Pacific, en hebben we garnalenkwekerijen in Nigeria en Ecuador. Wereldwijd werken ruim 2.000 mensen bij de Cornelis Vrolijk groep.

BEDRIJFSONDERDELEN VAN DE CORNELIS VROLIJK GROEP



PELAGISCHE EN DEMERSALE VISSERIJ

- Cornelis Vrolijk's Visserijmaatschappij
- Jaczon
- Marisa
- North Atlantic Fishing Company
- France Pélagique

GARNALENVISSERIJ, -KWEK EN -VERWERKING

- Primstar
- Atlantic Shrimpers Ltd.

VISVERWERKING EN HANDEL

- Jac. den Dulk & Zn.
- Seafood Parlevliet
- Welmar Seafood
- Bertus-Dekker Seafood



ONS FAMILIEBEDRIJF EN MVO

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) betekent voor ons als familiebedrijf en modern visserijbedrijf dat we onze verantwoordelijkheid nemen voor mens en natuur. We waarborgen de continuïteit voor ons bedrijf, onze medewerkers, voor de visbestanden die we benutten en de gemeenschappen waarin we actief zijn. Om het ecosysteem zo gezond mogelijk te houden streven we naar een minimale impact van onze activiteiten op het milieu.

Onze doelstellingen op het gebied van sociaal en duurzaam ondernemerschap zetten we zo helder mogelijk op papier in beleidsplannen per bedrijfsactiviteit. Eind 2015 lanceerden we ons eerste MVO-beleidsplan, gericht op onze pelagische visserij in Europese wateren. Sindsdien werken we verder aan de ontwikkeling van beleidsplannen voor onze overige bedrijfsactiviteiten. Dit resulteerde eind 2017 in een MVO-beleidsplan voor onze demersale visserij en in 2018 volgde het beleidsplan voor onze garnalenvangst en -kweek van onze dochteronderneming Atlantic Shrimpers Ltd. in Nigeria. In datzelfde jaar is ook een start gemaakt met het MVO-beleidsplan voor Seafood Parlevliet, een van onze visverwerkende bedrijven.

We streven ernaar om MVO steeds meer een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering te laten zijn. De afgelopen jaren zien we dat we hierin grote stappen hebben gemaakt. We hebben dit vooral bereikt door te zorgen voor een goede samenwerking in het hele bedrijf. Bij het opstellen van onze beleidsplannen en diverse MVO-doelstellingen hebben we ambassadeurs benoemd die samen met de MVO-manager en de directie de doelstellingen omzetten in concrete projecten en activiteiten. Onze MVO-manager en de ambassadeurs zijn ook aanspreekpunten voor collega's. Onder leiding van de MVO-manager vindt MVO-overleg plaats, zodat de voortgang van projecten bewaakt wordt en nieuwe initiatieven besproken kunnen worden.

We gebruiken onze interne nieuwsbrief om over diverse MVO-onderwerpen en resultaten te communiceren. Door zowel het beleid als de behaalde resultaten actief uit te dragen, wordt MVO zichtbaar voor alle collega's. Met MVO-jaarverslagen leggen we onze resultaten vast om deze te delen met iedereen die duurzame visserij een warm hart toedraagt. In dit tweede jaarverslag rapporteren we over de wijze waarop we in 2017 en 2018 aan MVO gewerkt hebben voor onze pelagische en demersale visserij. We sluiten daarmee bewust aan bij de scope van de beleidsplannen die we in 2015 en 2017 introduceerden.



INTERVIEW AUKJE COERS, MVO-MANAGER

Sinds 2014 werkt Aukje Coers als MVO-manager bij Cornelis Vrolijk om het MVO-beleid te ontwikkelen, op papier te zetten en actief uit te dragen. Sindsdien zijn er veel stappen gezet om ons beleid te formaliseren. Samen met de directie en MVO-ambassadeurs is ze de duurzame aanjager binnen ons bedrijf. Drie vragen aan haar:

Hoe leg je op een verjaardag uit wat je doet?

Ik zeg altijd eerst dat ik de allerleukste bioloog van de wereld heb. Om als bioloog met een specialisme in milieukunde te werken aan verduurzaming bij een internationaal opererend familiebedrijf als Cornelis Vrolijk beschouw ik als een voorrecht. Ik zie het als mijn taak om diverse en soms complexe duurzaamheidsaspecten tijdig te signaleren en te 'ontrafelen', om ze samen met collega's te vertalen naar concrete doelstellingen en acties. Op die manier kunnen we duurzaamheid inpassen in onze dagelijkse werkzaamheden.

Wat zijn de grootste uitdagingen voor de komende jaren?

Ik zie een aantal uitdagingen op de visserijsector afkomen, zoals het verbod op pulsvisserij en klimaatverandering. Daarnaast merk ik dat duurzame certificeringen en dierenwelzijn steeds belangrijker worden. Ook zullen we het nodige moeten doen om de toestroom van jonge mensen voor onze vloot te blijven waarborgen. Ik hoop dat het ons lukt om hen te enthousiasmeren voor ons bedrijf door te laten zien dat we duurzaamheid en onze toekomstbestendigheid serieus nemen.

Op welke MVO-prestaties van Cornelis Vrolijk ben je zelf het meest trots?

Het groeiende duurzaamheidsbewustzijn binnen ons bedrijf! Ik merk dit in gesprekken met verschillende collega's. Ik denk dat men vijf jaar geleden soms het idee had dat duurzaamheid automatisch zou leiden tot minder aandacht voor de mens of minder winstgevendheid. Ik merk nu dat die terughoudendheid wordt overwonnen. Door met elkaar open en eerlijk tegen-gestelde belangen af te wegen, ervaren we dat verduurzaming ook gewoon hand in hand gaat met een gezonde dosis realisme. Tegelijkertijd zie ik een groeiend enthousiasme in het bedrijf om vernieuwend en daarmee onderscheidend te willen zijn binnen onze sector. Ik denk dat we goed bezig zijn en echt stappen maken. Ik zie de komende jaren dan ook met vertrouwen tegemoet.

ONZE VIER MVO-PIJLERS

Ons MVO-beleid gaat over de onderwerpen die ons nauw aan het hart liggen en waarop wij als bedrijf zelf de meeste invloed hebben. Daarnaast hebben we onderzocht welke onderwerpen onze stakeholders belangrijk vinden. In technische termen: we hebben een materialiteitsanalyse uitgevoerd (zie pagina 48). De geselecteerde onderwerpen zijn in vier pijlers opgenomen in onze MVO-beleidsplannen voor pelagische visserij (2015) en demersale visserij (2017). De pijlers zijn Gezond voedsel, Vissen voor altijd, Dagelijks duurzaam en Zorg voor mensen.

De scope van onze beleidsplannen zullen we in de toekomst blijven toetsen bij interne en externe stakeholders. Op basis van de feedback van onze stakeholders en onze jaarlijkse resultaten zullen we ons beleid aanpassen.

AFSTEMMING OP INTERNATIONALE DOELSTELLINGEN EN RICHTLIJNEN

Met ons MVO-beleid dragen we actief bij aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, die als doel hebben om armoede te bestrijden en een duurzame mondiale ontwikkeling te versnellen. In de tabel worden onze vier MVO-pijlers en hun link met de SDG's

toegelicht. Met onze MVO-jaarverslagen willen we op een transparante wijze communiceren over de voor ons materiële duurzaamheidsonderwerpen. De methode van onze verslaglegging is geïnspireerd op de richtlijnen van de General Reporting Initiative (GRI).

Verder zijn we ons bewust van het bestaan van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor multinationale ondernemingen. We onderschrijven het uitgangspunt van deze richtlijnen om als internationaal opererend bedrijf via MVO onze ketenverantwoordelijkheid te nemen. Voor het huidige MVO-verslag hebben de richtlijnen beperkte relevantie, omdat het over onze visserij in Europa gaat. Voor Marisa in Suriname is in dit verslag integraal opgenomen wat we als actief betrokken partner doen aan de implementatie van MVO-beleid. De komende jaren wordt de scope van onze MVO-beleidsplannen en MVO-verslagen uitgebreid en kijken we per bedrijfsonderdeel op basis van een risicoanalyse naar de relevantie van de OESO-richtlijnen en geven deze hierin een gepaste plek.

MVO-PIJLERS EN SDG'S



PIJLER 1: GEZOND VOEDSEL

De pijler Gezond voedsel gaat over onze bijdrage aan de voedselzekerheid van miljoenen mensen en voedselveiligheid en kwaliteit van onze producten. We investeren tijd en energie in het leveren van de beste kwaliteit vis en willen daar ook om bekend staan.



PIJLER 2: VISSEN VOOR ALTIJD

Binnen de pijler Vissen voor altijd besteden we aandacht aan onderwerpen die te maken hebben met duurzame vangst-technieken en verantwoord beheer van visbestanden.



PIJLER 3: DAGELIJKS DUURZAAM

De pijler Dagelijks duurzaam gaat over onze invloed op het milieu. We besteden aandacht aan afvalmanagement, energieverbruik en inkoop van duurzame materialen.



PIJLER 4: ZORG VOOR MENSEN

De pijler Zorg voor mensen gaat onder andere over een veilige en prettige werkomgeving voor onze medewerkers. Daarnaast willen we een positieve bijdrage leveren aan sociale ontwikkelingen binnen de lokale gemeenschappen waar we actief zijn.





**PIJLER 1:
GEZOND VOEDSEL**

DE ZEEVISSERIJ IS EEN SECTOR OM TROTS OP TE ZIJN. WE INVESTEREN TIJD EN ENERGIE IN HET LEVEREN VAN DE BESTE KWALITEIT VIS EN VISPRODUCTEN VOOR MENSELIJKE CONSUMPTIE. ONZE KWALITEITSSYSTEMEN WORDEN STEEDS VERBETERD. ZO GARANDEREN WE GEZOND EN VEILIG VOEDSEL, OVERAL TER WERELD.

IN 2018 INTRODUCEERDE ONZE KWALITEITSAFDELING EEN **VERNIEUWD HACCP-HANDBOEK** VOOR ONZE TRAWLERS

IN 2018 WAS

99,1%

van onze pelagische vangst geschikt voor **menselijke consumptie**

IN 2017

Zijn we gestart met een onderzoek om een vervangend vistuig voor onze pulskotters te ontwikkelen

IN 2017

is in Suriname gestart met de bouw van een visverwerkingsfabriek voor Marisa

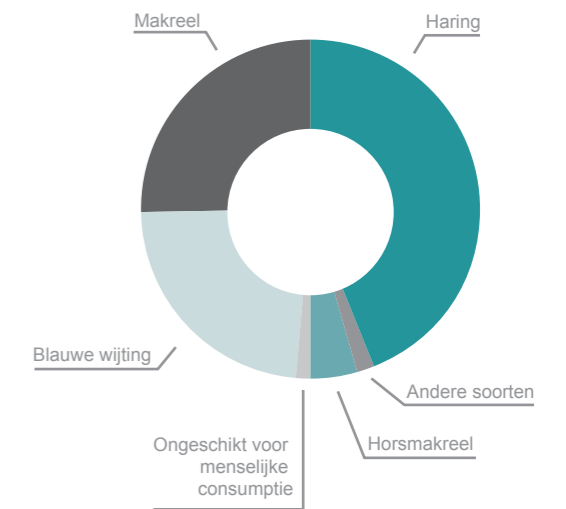
ONZE BIJDRAGE AAN WERELDWIJDE VOEDSELZEKERHEID

Met onze vriestrawlers vissen we voor menselijke consumptie. Wereldwijd nuttigen gemiddeld twee miljoen mensen dagelijks een maaltijd met onze pelagische vis. Pelagische vissen zijn scholenvormende vissen en komen in zee in heel grote populaties voor. Om een voorbeeld te geven, de International Council for the Exploration of the Sea (ICES) schatte in 2018 dat er ongeveer drie miljoen ton (3.000.000.000 kilogram) haring in de Noordzee zwom, waarvan ongeveer twee miljoen ton (2.000.000.000 kilogram) volwassen haringen.

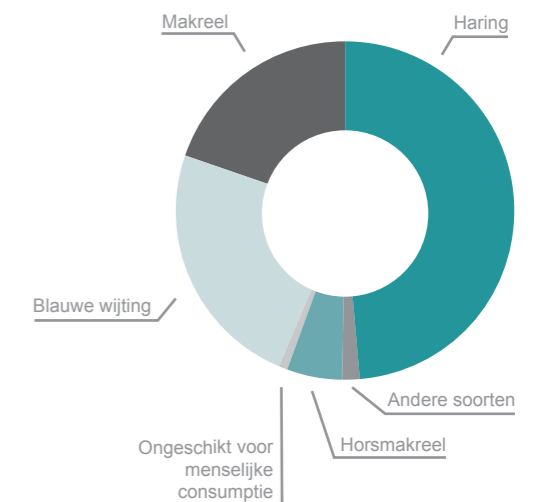
Met onze vriestrawlers vangen we een fractie van die enorme hoeveelheid vis die in de zee zwemt. Samen met alle haringvisserij van alle landen rondom de Noordzee wordt er in totaal jaarlijks ongeveer 20% van de aanwezige haring in de Noordzee gevangen. Dat is evenveel als de gemiddelde jaarlijkse groei van de Noordzeeharingpopulatie. Op deze manier kan er veel vis gevangen worden, maar wél op een duurzame manier.

Onze belangrijkste doelsoorten zijn haring, makreel, blauwe wijting en horsmakreel. Deze soorten vormen ongeveer 97% van onze totale pelagische vangsten. In kleine hoeveelheden vangen we ook gericht zilversmelt, sardine en sprot. Daarnaast hebben we af en toe bijvangst van bijvoorbeeld heek, koolvis en wijting. Deze soorten kunnen we ook verkopen voor menselijke consumptie. We hebben nauwelijks ongewenste bijvangst in onze pelagische visserij. Er ontstaat slechts een zeer minimale reststroom vis die niet voor menselijke consumptie verkocht kan worden. Dit kunnen te kleine of beschadigde exemplaren zijn. In 2017 was deze reststroom 1,5% van onze vangsten en in 2018 was dat zelfs maar 0,9%.

AANLANDINGEN PELAGISCHE VLOOT 2017



AANLANDINGEN PELAGISCHE VLOOT 2018





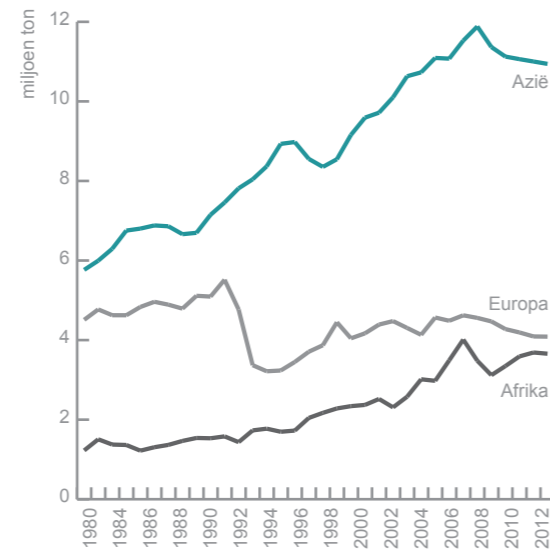
GEZONDHEIDSEFFECTEN VAN VETTE VIS

Vette vis is erg gezond. Dat weet bijna iedereen. Dit heeft te maken met het hoge EPA- en DHA-gehalte, oftewel de omega-3-vetzuren. Een van de meest positieve gezondheidseffecten van deze stoffen is dat ze zorgen voor een verbetering van cholesterolwaarden in het bloed. Hiermee wordt het risico op hart- en vaatziekten verkleind. Er zijn echter nog meer gezondheidseffecten, waarvan velen minder bekend zijn. Onderstaande voorbeelden geven een overzicht van enkele gezondheidseffecten die in wetenschappelijke onderzoeken zijn aangetoond:

- Het omega-3-vetzuur EPA heeft een ontstekingsremmende werking, omdat het een effect heeft op het in ons lichaam voorkomende eiwit cyclooxygenase (cox). Dit eiwit gebruikt omega-3-vetzuren bij het maken van ontstekingsremmende stoffen. Er is in verschillende onderzoeken aangetoond dat omega-3-vetzuren ontstekingen en klachten bij auto-immuunziekten zoals reuma, astma en de ziekte van Crohn verminderen.
- Het omega-3-vetzuur DHA heeft een positief effect op de ontwikkeling en het in stand houden van de hersenen. Onze hersenen zijn namelijk voor 60% uit vetten opgebouwd, waarvan 15-20% bestaat uit DHA. Het is aangetoond dat opgroeiende kinderen intelligenter zijn als zij meer DHA binnenkrijgen, doordat hun hersenen zich dan beter ontwikkelen. Bij ouderen is aangetoond dat mensen met verhoogde DHA-waarden in hun bloed 50% minder kans hebben op het ontwikkelen van dementie.
- Het blijkt dat depressiviteit veel minder vaak voorkomt in landen waar mensen veel vis eten. Ook is aangetoond dat mensen die gediagnostiseerd zijn met manisch-depressiviteit baat hebben bij het innemen van extra omega-3-vetzuren.
- Omega-3-vetzuren ondersteunen een goede functie van de ogen. Met name DHA is een belangrijke bouwsteen van het netvlies. Het heeft een positief effect op de ontwikkeling van het zicht van baby's, maar ook op het tegengaan van de achteruitgang van ogen op latere leeftijd. Daarnaast blijken omega-3-vetzuren ook te helpen tegen klachten over droge ogen, doordat het de traanvochtproductie stimuleert.

Pelagische vis is vette vis met een hoog gehalte aan omega-3-vetzuren. Vette vis heeft veel positieve effecten op de menselijke gezondheid. De vraag naar pelagische vis is in de afgelopen decennia vooral substantieel toegenomen in Afrika en Azië. We zijn er trots op dat we onze vis op een betaalbare manier kunnen leveren, ook aan mensen die beperkt toegang hebben tot veilige en gezonde eiwitbronnen, zoals in sommige Afrikaanse landen. Vooral daar draagt goede voeding direct bij aan een betere gezondheid van kinderen, vitalere volwassenen en een betere kwaliteit van leven.

CONSUMPTIE VAN PELAGISCHE VIS



Brongegevens: www.fao.org

VERSE VIS VAN EXCELLENTE KWALITEIT

Met onze kotters vangen we diverse demersale vissoorten. Demersale vissen leven op of bij de bodem. De verse vis wordt aangevoerd en via de visveiling verkocht aan vele partijen: van restaurants en viswinkels in Nederland tot handelaren die de vis exporteren naar Zuid-Europa. De kwaliteit van onze vangsten wordt in grote mate gewaarborgd door de gehanteerde visteknik en de behandeling van de vangst aan boord.

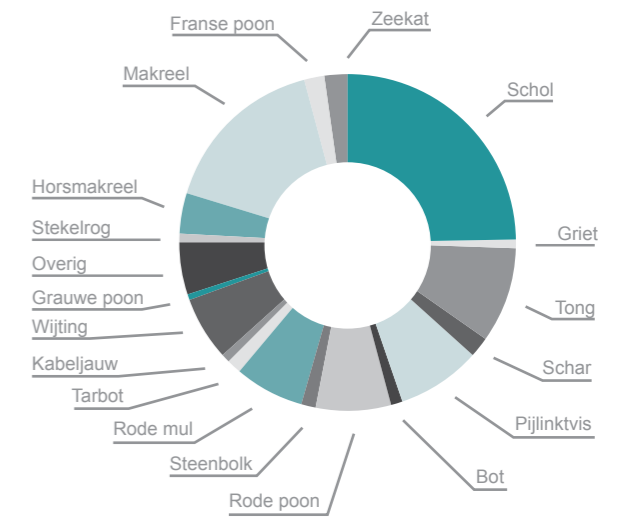
Sommige vis, zoals tong, vindt het prettig om zich in de bodem in te graven. Die vis is daardoor alleen te vangen met een gespecialiseerde vangsttechniek. Andere vissoorten leven meer op en bij de bodem en kunnen gevangen worden met netten die over de bodem heen rollen. Om de behandeling aan boord te optimaliseren zijn al onze schepen uitgerust met slurryijsmachines, die ervoor zorgen dat de producten aan boord gekoeld blijven. Dit waarborgt de versheid en houdbaarheid van de vis.

DIVERSITEIT IN DE VANGSTEN VAN ONZE KOTTERS

Anders dan in de pelagische visserij wordt er in demersale visserij een grote variatie aan vissoorten gevangen. In onze pelagische visserij vormen de vier voornaamste doelsoorten 97% van de totale aanlandingen. Als we van onze kotters tot 97% van de aanlandingen optellen dan leidt dit tot een lijst van 20 soorten. Als we naar de totale lijst van soorten kijken, dan blijft die van onze pelagische visserij steken op vijftien vissoorten. Onze kotters daarentegen landden in 2018 in totaal 59 verschillende soorten aan.

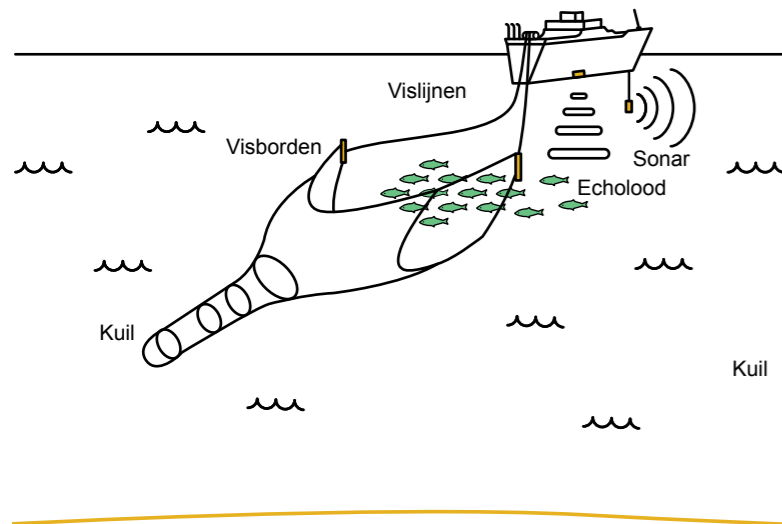
Als het gaat om demersale visserij, dan merken we dat er misvattingen bestaan over de termen doelsoorten en bijvangst. Door goedbedoelde, maar mogelijk toch wat naïeve, campagnes van chefskoks of milieuorganisaties wordt het woord bijvangst als synoniem voor voedselverspilling gebruikt. Echter, dit is niet terecht. De vis, of het nu doelsoort of bijvangst is, wordt op de veiling verkocht voor menselijke consumptie. Er is altijd wel een koper te vinden. Zeker in de wat zuidelijkere Europese landen, waar vis veel vaker op het menu staat dan in Nederland.

AANLANDINGEN DEMERSALE VLOOT 2018

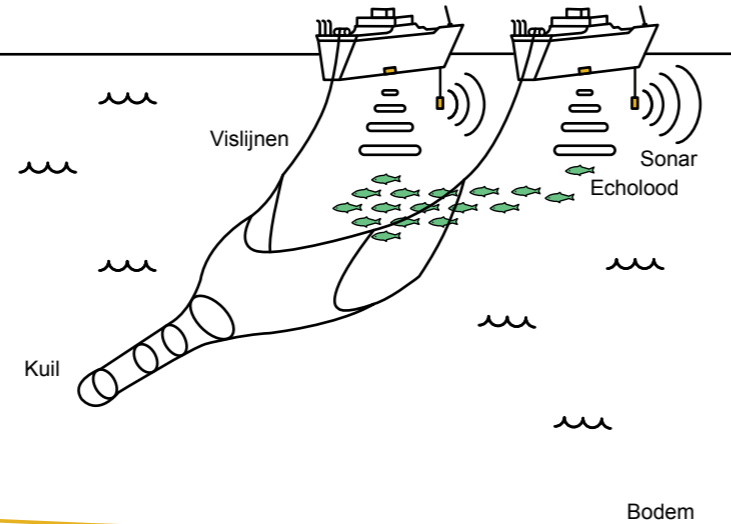


PELAGISCHE VISTECHNIKEN

Pelagisch trawlen

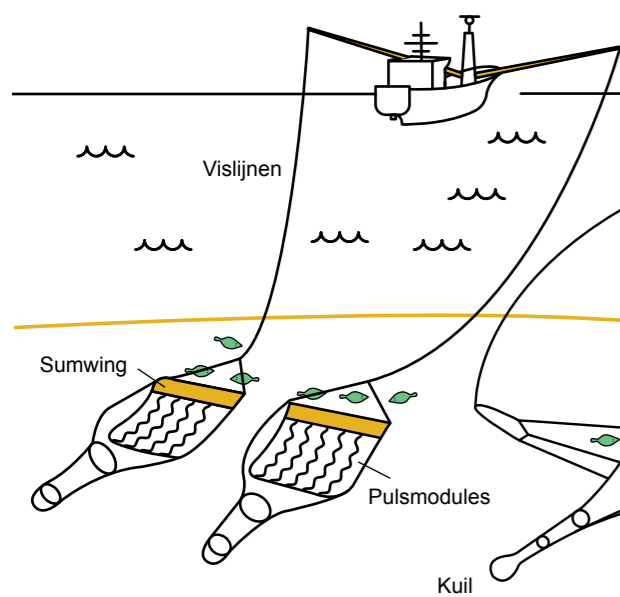


Pelagisch gepaard trawlen

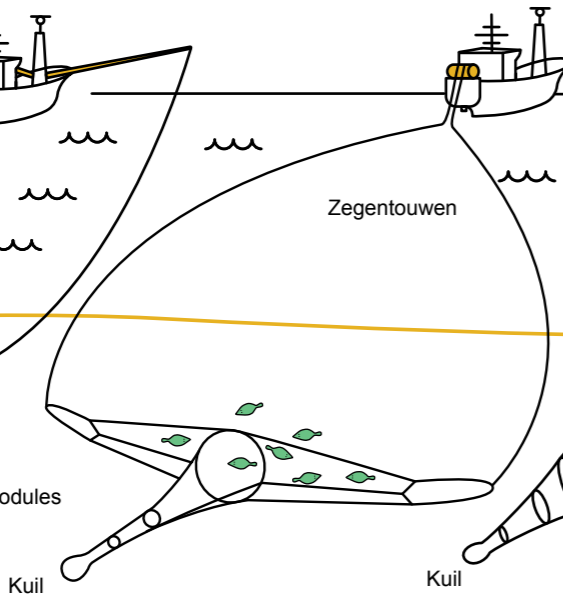


DERMERSALE VISTECHNIKEN

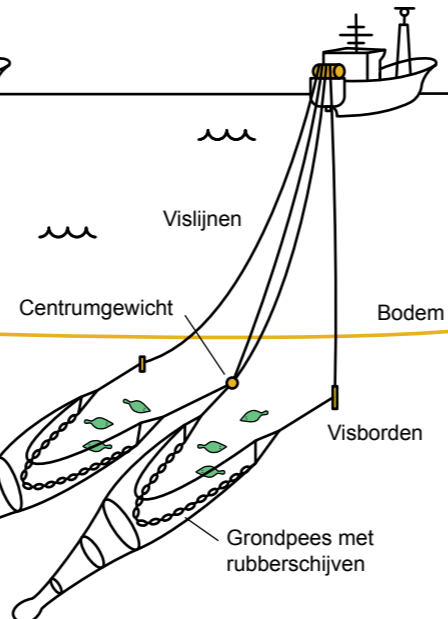
Pulskor



Flyshoot



Twinrig



KWALITEIT DOOR GESPECIALISEERDE DEMERSALE VISTECHNIKEN

Met de relatief nieuwe pulstechniek wordt tong gevangen door met regelmatige, korte elektrische pulsjes de vis op te schrikken en naar boven, het net in, te laten zwemmen. Sinds 2010 passen we deze techniek toe en het brengt ons veel voordelen. Zo is er een stuk minder bodemberoering, waardoor er nauwelijks nog zand en stenen in het net terechtkomen die de vis kunnen beschadigen. Daarnaast kan er relatief meer tong gevangen worden, waardoor het net een korte tijd in het water is.

Sinds ongeveer tien jaar maken ook zes flyshootschepen deel uit van onze vloot. Flyshoot is een bijzondere vorm van zegenvisserij gericht op verschillende rondvissen en inktvis. Tijdens het vissen stoomt het schip in een cirkel, waarbij zegentouwen worden gevierd. Halverwege de cirkel bevindt zich het visnet. Vervolgens wordt het net naar het schip gehaald. De zegentouwen rollen over de bodem en veroorzaken stofwolken die de vissen opschrikken en ervoor zorgen dat ze voor de touwen blijven uitzwemmen en in het net terecht komen.

In 2017 brachten we twee volledig verbouwde kotters in de vaart die een gedeelte van het jaar de twinrigmethode toepassen. Twinrig is een vorm van bordenvisserij met netten die over de bodem rollen. De twee vernieuwde schepen vangen in de zomermaanden schol van optimale kwaliteit. In totaal zijn tien van onze schepen geschikt voor de twinrigvisserij, naast hun gespecialiseerde methode die ze toepassen (puls of flyshoot). Op die manier kunnen we flexibel zijn met de inzet van onze vloot en zo in verschillende visserijen optimale kwaliteit waarborgen.

Vissen op schol met de twinrigmethode biedt ook de mogelijkheid om een duurzame certificering zoals van de Marine Stewardship Council (MSC) te verkrijgen. In 2017 is onze aanvraag voor toetreding tot het MSC-certificaat van een groep Nederlandse vissers gehonoreerd. Met onze twinrig- en flyshootschepen landen we sindsdien MSC-gecertificeerde schol aan. In 2018 vormde dit 74% van onze scholaanlandingen.

Samen met de schippers en bemanning van onze kotters blijf ik gericht op innovatie van onze vistuigen en het kwaliteitsniveau van onze vis.



Eric van Linden
Vlootmanager kotters



PULSVISSERIJ

Helaas is er in de afgelopen jaren weerstand ontstaan bij verschillende (maatschappelijke) partijen tegen het innovatieve pulstuig, waarmee op tong wordt gevestigd. De discussie ging geregeld over de vraag of er voldoende wetenschappelijk onderzoek gedaan was om nog onbekende, ongewenste neveneffecten van dit nieuwe vistuig uit te kunnen sluiten. In werkelijkheid lag waarschijnlijk ook het (commerciële) succes dat met dit nieuwe tuig door de Nederlandse kottervloot geboekt werd aan de discussie ten grondslag. Door een halvering van de brandstofkosten werd een flinke kostenreductie gerealiseerd. Daarnaast werd er efficiënter, gericht (relatief meer van de hoofdsoort tong) en kwalitatief betere vis gevangen. In 2018 leidde de maatschappelijke discussie, die inmiddels ook een politieke discussie geworden was, tot een besluit door het Europese Parlement om de pulstechniek te verbieden.

We waren een van de eerste visserijbedrijven in Nederland die in 2010 overgingen tot de aanschaf van dit nieuwe vistuig. In de jaren die volgden investeerden we veel tijd en energie in het optimaliseren van het gebruik van het vistuig. Gezien de vele voordelen die het vistuig bracht, betreuren wij het dat er binnen afzienbare tijd afstand gedaan moet worden van de innovatieve techniek. We beschouwen het mogelijk moeten terugkeren naar de traditionele boomkor als een stap achterwaarts. We proberen toekomstgericht te handelen en te blijven verduurzamen. Het is zeer teleurstellend dat we de inspanningen van de afgelopen acht jaar op dit gebied verloren zien gaan.

In december 2017 startten we met een onderzoek of en hoe een vervangend vistuig ontwikkeld zou kunnen worden. Na een aantal brainstormsessies gingen we aan de slag met het idee om een vistuig te ontwikkelen waarmee waterstralen gegenereerd worden die de vis doet opschrikken. Positieve testen in 2018 deden ons besluiten om een prototype te laten maken en de eerste testen te gaan uitvoeren op zee. We delen onze ervaringen met collega visserijbedrijven en verkennen in 2019 de mogelijkheden om dit nieuwe duurzame vistuig verder te ontwikkelen en breed in te gaan zetten.



Ik ben trots op het nieuwe HACCP-handboek en de goede samenwerking tussen de HACCP-manager en de collega's om dit project succesvol en efficiënt af te ronden.



Mart van der Meij
Vlootmanager trawlers

KWALITEIT IN ONZE PELAGISCHE KETEN

Of onze pelagische vis nu onbewerkt in Nigeria op een dagelijkse markt verkocht wordt, of gerookt en kant-en-klaar in een Nederlandse supermarkt, optimale kwaliteit van onze vis staat voor ons voorop. Doordat we de vis binnen twaalf uur na de vangst op zee invriezen naar -21 graden Celsius, blijft de kwaliteit van de vis optimaal. Maar uiteraard dragen alle stappen in het proces, vanaf het moment dat een visnet het water ingaat totdat de vis opgeslagen in een vrieshuis aan de wal ligt, bij aan de kwaliteit van het product. In 2018 werd door de kwaliteitsafdeling een vernieuwd HACCP-handboek geïntroduceerd, dat inspelt op de eisen die klanten en de overheid stellen aan de kwaliteit van ons product.

Vanuit met name de Europese markt stelt men steeds hogere eisen aan transparantie over de oorsprong en integriteit van voedsel. Binnen ons bedrijf beheersen we voor een aantal producten de hele visketen van schip naar schap. Bijvoorbeeld onze makreel, die we zelf vangen, roken, fileren en verpakken voor diverse supermarkten. Op deze manier kunnen wij als rederij en visverwerkend bedrijf een consumentenmarkt dicht bij huis beleveren met maximale garanties over de oorsprong en de productintegriteit.

Aan boord van de trawlers werken de kwaliteitsmeesters, samen met de machinisten en de schipper, hard aan het steeds verbeteren van de sorteringen en de kwaliteit van de vis. Sinds 2017 werken we aan de ontwikkeling van software waarmee de kwaliteitsmeesters hun gegevens makkelijker kunnen delen met collega's, maar bijvoorbeeld ook met wetenschappers. In de verwerkingsbedrijven gebeurt hetzelfde door continu het verwerkingsproces goed te controleren. Doordat we de keten geïntegreerd hebben, kunnen de verschillende bedrijven binnen onze groep de processen steeds beter op elkaar afstemmen.



KWALITEIT VAN DE TRAWLERVANGSTEN VERBETEREN DOOR SAMEN TE WERKEN

Regelmatig organiseren we een bijeenkomst of evenement voor onze kwaliteitsmeesters. Door het uitwisselen van kennis en ervaringen kunnen we onze kwaliteit naar een hoger niveau tillen.

In juni 2017 brachten de kwaliteitsmeesters van zee en wal een bezoek aan verschillende productielocaties van ons verwerkingsbedrijf Seafood Parlevliet. Zij vonden het vooral heel interessant om te zien hoe de door hen gevangen makreel aan de wal verwerkt en gerookt wordt en gereed gemaakt wordt voor verkoop in de supermarkt.

In juni 2018 is er een reis voor de kwaliteitsmeesters georganiseerd naar Noorwegen, om een bezoek te brengen aan een haringverwerkend bedrijf. Dit gespecialiseerde bedrijf levert haring in vele varianten. Er wordt onder andere haring geakaat, gepekeld, gerijpt, ingevroren en in een grootverpakking verpakt om in Nederland verwerkt te worden tot maatjesharing. De groep kreeg uitleg over hoe de kwaliteit geborgd wordt bij alle verschillende productielijnen.



GEZOND VOEDSEL BIJ MARISA

Het kantoor van Marisa is gevestigd aan de Suriname-rivier, net buiten Paramaribo. Met bordenvisserij, waarbij een of twee netten achter het schip gesleept worden, wordt een verscheidenheid aan demersale tropische vissoorten gevangen. Belangrijke soorten in de vangst zijn barracuda's, snappers, weakfish, kingfish, ribbonfish en croakers.

De vangsten worden aangeland aan de kade voor het kantoor, waarna de vis met vrachtwagens op transport gaat naar visverwerkingsbedrijven. Het overgrote deel van de vis is bestemd voor export naar (Midden-)Amerika en Europa. Op het bedrijfsterein heeft Marisa een eigen ijsfabriek, zodat de schepen kunnen worden voorzien van een voorraad scherfijns bij vertrek. Hiermee wordt de vis tijdens de relatief korte visreizen vers gehouden. Met het oog op de groeiende vloot is de fabriek in 2018 volledig vernieuwd en de productiecapaciteit flink uitgebreid. Om de kwaliteit van het gebruikte ijs te waarborgen, is geïnvesteerd in kwalitatieve filters die ongewenste micro-organismen buiten de deur houden. Daarnaast wordt de kwaliteit van het gebruikte water en geproduceerde ijs getest door de Stichting Viskeuringsinstituut (VKI).

In 2017 is gestart met de bouw van een eigen visverwerkingsfabriek, waardoor de aangelande vis door Marisa zelf kan worden verwerkt en opgeslagen. Tot nog toe is het bedrijf hiervoor afhankelijk geweest van ketenpartners. Met het oog op kwaliteit is het prettig om deze schakel in de keten zelf te kunnen beheersen. De fabriek wordt in de tweede helft van 2019 in gebruik genomen.

De afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor goede hygiëne tijdens de werkzaamheden, om een schone werk- en leefomgeving en daarmee voedselveiligheid te garanderen. Ook wordt er strikt op toegezien dat de bemanning na elke visreis het schip volledig schoonmaakt en worden de schepen door het VKI gecontroleerd.





**PIJLER 2:
VISSEN VOOR ALTIJD**

**MET GEZONDE VISBESTANDEN
HEEFT ONZE VISSERIJ EEN MOOIE
TOEKOMST. WE ZORGEN VOOR
EEN VERANTWOORDE VANGST,
EN DRAGEN ACTIEF BIJ AAN
BETERE KENNIS EN VERSTANDIG
BESTANDSBEHEER. HIEROVER
ZIJN WE STEEDS IN GESPREK MET
VERSCHILLENDE STAKEHOLDERS
IN DE VISSERIJ.**

**IN 2017 EN 2018 VOERDEN WE EEN ONDERZOEK UIT
OM MET ONTSNAPPINGSPANELEN DE VANGSTEN VAN
TE KLEINE WIJTING TE VERMINDEREN IN
ONZE FLYSHOOTVISSERIJ**

IN 2018 WAS

92%

van onze pelagische vangsten
MSC-gecertificeerd

IN 2017 EN 2018

ging er veertien keer
een wetenschapper
mee aan boord voor
visserijonderzoek

IN 2018

werd bij Marisa
succesvol een nieuw
vangstregistratiesysteem
geïmplementeerd



**DUURZAME VISSERIJ EN VERANTWOORD
BESTANDSBEHEER**

Omdat we als visserijbedrijf ook op de lange termijn willen blijven vissen, is een duurzame visserij essentieel. Ook moeten we ervoor zorgen dat de bestanden waar we op vissen op een verantwoorde manier beheerd worden.

Duurzaam vissen doen we onder andere door ons steeds aan te passen aan natuurlijke omstandigheden. De natuur is nu eenmaal veranderlijk en het is aan ons om met die dynamiek mee te bewegen. Als de haringpopulatie in de Noordzee toeneemt, gaan quota omhoog en kunnen we meer vangen. Zijn er mindere jaren, dan passen we ons ook aan en vangen we minder vis. Via quota is duurzaamheid voor de visserijsector dus gedeeltelijk in regelgeving verankerd.

Quota dienen wel op een duurzaam niveau te worden vastgesteld om het beheer als duurzaam te kunnen kwalificeren. Twee belangrijke factoren spelen hierin een rol. Ten eerste moet er voldoende wetenschappelijke kennis beschikbaar zijn, zodat wetenschappers eenduidige adviezen kunnen geven. Daarnaast moeten beleidsmakers hun beleid baseren op die wetenschappelijke adviezen. Het is onze visie dat wij als bedrijf op beide vlakken hieraan kunnen bijdragen. Het eerste doen we via onderzoekssamenwerkingen en het tweede door voortdurend in dialoog te zijn met stakeholders en beleidsmakers.

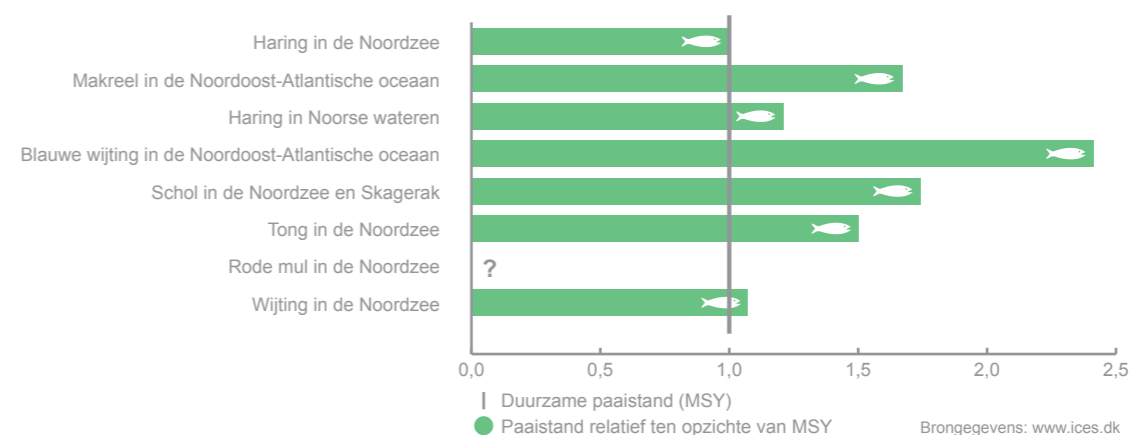
**VERANTWOORDE QUOTA OP BASIS VAN
MAXIMUM SUSTAINABLE YIELD (MSY)**

In de visserij wordt het concept Maximum Sustainable Yield (MSY) gebruikt om te beoordelen wat een veilige en gezonde grootte van de visbestanden is en hoeveel er jaarlijks duurzaam gevangen kan worden. Dit is gemiddeld genomen niet meer dan dat de vispopulatie van nature groeit. Op deze manier kan de visserij op de lange termijn voortgezet worden zonder het visbestand te schaden.

De meeste pelagische visbestanden worden al vele decennia wetenschappelijk onderzocht. Van haring zijn er bijvoorbeeld gegevens beschikbaar sinds de jaren '50 van de vorige eeuw. Voor de meeste visbestanden zijn lange termijnbeheerplannen ontwikkeld, waarbij MSY de grondslag is van het beheerplan. De afgelopen jaren zijn de pelagische visbestanden overwegend in goede tot zeer goede conditie geweest. Dit is een voorwaarde om een duurzame certificering zoals van de MSC te kunnen verkrijgen. In 2018 was 92% van onze pelagische vangsten MSC-gecertificeerd.

Ook de belangrijkste demersale visbestanden lieten de afgelopen jaren een flinke groei en een algemeen gezond beeld zien. Onderstaande grafiek laat de relatieve grootte van de paaistand van onze belangrijkste visbestanden zien, ten opzichte van het door wetenschappers vastgestelde duurzame MSY-niveau. De selectie is gemaakt op basis van het aanwezige volume in onze vangsten. Van rode mul kon door wetenschappers niet geschat worden hoe groot de paaistand is ten opzichte van het MSY-niveau.

BEOORDELING VAN BELANGRIJKSTE VISBESTANDEN DOOR ICES (2018)





ALS EERSTE NEDERLANDSE VISSERIJBEDRIJF PARTNER VAN DE GSSI

De Global Sustainable Seafood Initiative, oftewel de GSSI, is een wereldwijd partnerschap tussen visserij- en retailbedrijven, NGO's en overheidsorganisaties die gezamenlijk werken aan het bevorderen van meer duurzaam gecertificeerde vis. In mei 2018 werden we als eerste visserijbedrijf in Nederland partner van de GSSI.

Vis en visproducten worden wereldwijd geproduceerd en verkocht. Op steeds meer plekken in de wereld willen consumenten en retailers de garantie hebben dat de vis die ze eten duurzaam gevangen of gekweekt is. Om dat te faciliteren bestaan er duurzame certificeringen. We streven ernaar om voor zoveel mogelijk van onze producten met zulke certificeringen aan te tonen dat die duurzaam geproduceerd zijn. Denk bijvoorbeeld aan de MSC-certificeringen die we hebben voor haring, makreel en schol. Maar daarnaast hebben we binnen de Cornelis Vrolijk groep ook producten met andere labels, zoals Friends of the Sea en ASC.

De GSSI wil ervoor zorgen dat de betrouwbaarheid van verschillende labels gewaarborgd wordt. Er bestaan heel veel verschillende labels wereldwijd. Ook liggen labels regelmatig onder vuur in een maatschappelijke discussie. Voor retailers is het lastig om hier een onderscheid tussen te maken. Als visserijbedrijf willen wij werken aan duurzame certificeringen die betrouwbaar zijn. Dit is zowel in ons belang als in dat van de retail. De GSSI draagt daaraan bij.

ONDERZOEKSSAMENWERKINGEN

Visserijonderzoek is complex. Een belangrijk deel van het onderzoek draait om het ontwikkelen van theoretische rekenmodellen. Hiervoor zijn uiteraard veel gegevens nodig. Omdat wij met onze schepen bijna het hele jaar op zee zijn, kunnen we voor visserijonderzoekers als een extra paar 'ogen en oren' fungeren. De kwaliteitsmeesters aan boord van onze trawlers bemonsteren de vangst en verzamelen diverse gegevens ervan. Ze doen dit het jaar rond, tijdens alle verschillende visserijen.

We vinden het belangrijk om bij te dragen aan onderzoek en zijn dan ook een aantal jaar geleden begonnen met het beschikbaar stellen van de gegevens die onze kwaliteitsmeesters verzamelen. Dit gebeurt via de Chief Science Officer van de Redersvereniging voor de Zeevisserij (RVZ). Hij verzamelt de gegevens en deelt deze met wetenschappelijke instituten. In 2016 werkten we met zes van onze schepen mee aan dit project. In 2018 waren al onze tien trawlers aangesloten.

Ook gaan er op zowel onze trawlers als onze kotters regelmatig waarnemers mee aan boord, bijvoorbeeld om de vangstsamenstelling te monitoren en te bemonsteren. In 2017 en 2018 ging er in totaal veertien keer een waarnemer een volledige visreis mee aan boord van een schip. Veruit de meeste keren betrof het een waarnemer van Wageningen Marine Research, het instituut voor toegepast marien ecologisch onderzoek van Wageningen University & Research (WUR).

Een andere vorm van onderzoekssamenwerking is onze deelname aan wetenschappelijke surveys. Net als in 2016 deden twee trawlers, zowel in 2017 als in 2018, mee aan een wetenschappelijke haringsurvey ten westen van Schotland. Het doel van de survey is tweeledig: het schatten van de omvang van de

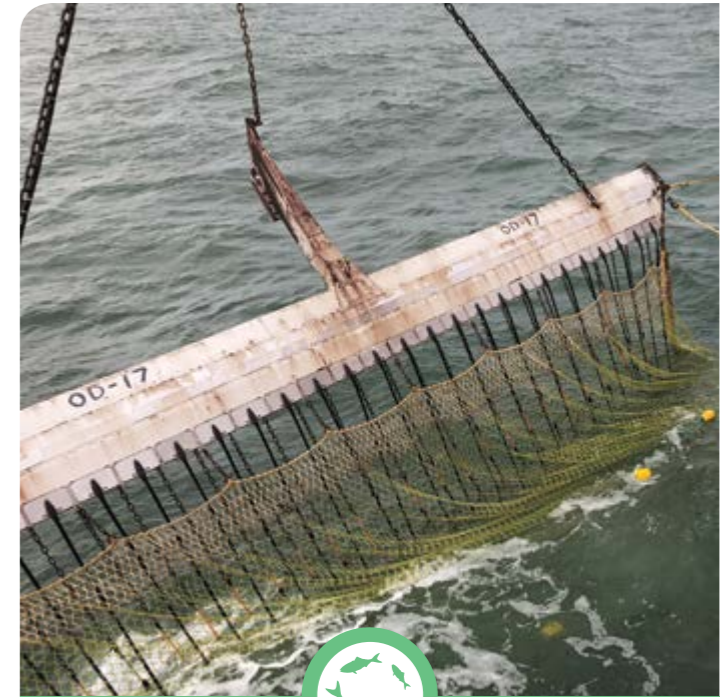
Voor de inzet van onze schippers en bemanningen bij de deelname aan diverse wetenschappelijke onderzoeken heb ik grote waardering. Ze hebben het vaak al druk genoeg!



Eric Roeleveld
Vlootmanager trawlers

haringpopulatie en het verzamelen van genetische en andere biologische gegevens. Met het laatste wordt het mogelijk om de haringpopulaties ten westen van Schotland beter te kunnen onderscheiden. Tijdens de onderzoeksreizen kregen de schippers een vaarschema waar ze zich aan moesten houden. Onderzoekers van Wageningen Marine Research gingen beide keren mee om toe te zien op de uitvoering van het onderzoek.

In 2017 werden met akoestische apparatuur aan boord van de schepen gegevens verzameld en werd op gezette tijden een korte trek gedaan, waarbij de vangst door de onderzoekers werd bemonsterd. In 2018 werd exploratief gevist en werden de vangsten bemonsterd. De resultaten van het genetisch onderzoek laten zien dat er op basis van DNA goed onderscheid te maken is tussen haring in verschillende gebieden. Ook in 2019 zal de survey weer plaatsvinden.



SAMENWERKING KOTTERVLOOT MET ONDERZOEKERS

Een voorbeeld van het soort onderzoek waaraan onze kotters meewerken is de deelname van de pulskotter OD-17 Buis aan een bedrijfssurvey voor het verzamelen van gegevens over tarbot en griet. Onze OD-1 Maarten Jacob deed al een aantal jaren mee aan deze survey, maar droeg het stokje over aan de OD-17 Buis. Tarbot en griet zijn gewilde bijvangstsoorten voor de Nederlandse kottersector. De hoeveelheid gegevens over deze soorten is echter beperkt. ICES adviseert daarom om de hoeveelheid verzamelde gegevens te vergroten. De nauwkeurigheid van de bestandschattingen van deze soorten kan dan verbeterd worden.

Sinds 2017 neemt de OD-17 Buis ook deel aan het zelfbemonsteringsonderzoek van Wageningen Marine Research. Tijdens veertien visreizen in 2017 en 2018 verzamelden de schipper en bemanning extra vangstgegevens bij elke trek en namen ze bij vier trekken een monster van de vis. De vismonsters werden bij binnenkomst in de haven afgegeven voor analyse door het onderzoeksinstituut.

De verzamelde gegevens worden door het onderzoeksinstituut gebruikt voor bestandschattingen en voor de quotaadviezen. Dit gebeurt in samenwerking met internationale collega's van onderzoeksinstituten uit andere landen, met name rondom de Noordzee. Jaarlijks komen zij bij elkaar in Denemarken om alle verzamelde gegevens te controleren, samen te voegen, te analyseren en te presenteren. We zijn er trots op dat we hieraan kunnen bijdragen.

ONDERZOEKSSAMENWERKING

2017

| Kwartaal | Schip | Duur | Doel onderzoek | Waarnemer |
|----------|----------------------------|---------|---------------------------|-----------|
| 1 | SCH-123 Zeeland | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 1 | SCH-135 Galibier | 1 dag | Gedrag wijting in het net | ILVO |
| 2 | SCH-72 Frank Bonefaas | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 2 | SCH-72 Frank Bonefaas | 1 week | Ontsappingspaneel heek | WUR |
| 3 | H-171 Cornelis Vrolijk Fzn | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 4 | SCH-123 Zeeland | 3 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 4 | SCH-72 Frank Bonefaas | 5 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 4 | SCH-72 Frank Bonefaas | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |

2018

| Kwartaal | Schip | Duur | Doel onderzoek | Waarnemer |
|----------|----------------------------|---------|---------------------------|-----------|
| 1 | SCH-81 Carolien | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 1 | CC-545762 Tourmalet | 1 week | Vangstsamenstelling | IFREMER |
| 2 | SCH-135 Galibier | 2 dagen | Gedrag wijting in het net | ILVO |
| 3 | SCH-72 Frank Bonefaas | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 3 | SCH-81 Carolien | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 3 | CC-622598 Larche | 1 week | Vangstsamenstelling | IFREMER |
| 4 | SCH-123 Zeeland | 5 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 4 | SCH-24 Afrika | 3 weken | Vangstsamenstelling | WUR |
| 4 | H-171 Cornelis Vrolijk Fzn | 2 weken | Vangstsamenstelling | WUR |

SELECTIVITEIT

Hoewel het aandeel van ongewenste bijvangst op onze pelagische trawlers erg laag is, streven we ernaar dat dit nog minder wordt. Dit is ook een van de doelen van de aanlandplicht die in 2015 van kracht geworden is. Sommige bijvangstsoorten vormen een operationele uitdaging. Heek is zo'n soort. Volwassen heek zwemt 's nachts hoger in de waterkolom om eten te zoeken. Ze jagen onder andere op kleine haringen, waardoor ze als bijvangst in onze netten terecht kunnen komen. Hoewel heek een gewilde vissoort is waarvoor voldoende kopers zijn, hebben we hiervoor slechts beperkt quota beschikbaar. Daarom werken we aan een ontsnappingspaneel in het net waarmee we de vangst van heek proberen te verminderen, zonder vangsten van onze doelsoorten te verliezen.

In 2017 werd een eerste test uitgevoerd op de SCH-72 Frank Bonefaas. Gecoördineerd door de RVZ en in samenwerking met een nettenmaker werd een ontsnappingspaneel ontworpen om voor testen te kunnen gebruiken. Tijdens het vissen werden er camera's op het ontsnappingspaneel gemonteerd. Uit de onderwaterbeelden kon worden opgemaakt dat er inderdaad heek door het paneel ontsnapte. Aan de hand van de vangstsamenstelling werd geschat hoeveel de heekvangst gereduceerd werd, door een vergelijking te doen met andere schepen die op dat moment in de buurt visten. Ook werd een vergelijking gemaakt met de vangsten van een jaar eerder in hetzelfde gebied. Na de reis in 2017 werden er aanpassingen gemaakt aan het net en het ontsnappingspaneel op basis van deze ervaringen. De ontwikkeling van het ontsnappingspaneel gaat de komende jaren door.

DE EUROPESE POLITIEK EN ADVIESRADEN

Het vaststellen van quota gebeurt via Europese instellingen. De Europese Commissie doet voorstellen op basis van wetenschappelijke adviezen. De quota worden door de Europese Raad vastgesteld. Voor soorten die gedeeld beheerd worden met landen van buiten de EU, zoals Noorwegen en de Faeröer eilanden, vindt voor die vaststelling eerst overleg plaats met die betreffende landen.

Stakeholders worden uitgenodigd om te reageren op de voorstellen van de Europese Commissie. Dit gebeurt via speciaal daarvoor benoemde adviesraden. Deze hebben een verenigingsstructuur waarvan zowel visserijbedrijven als brancheorganisaties en natuurbeschermingsorganisaties lid kunnen zijn. De Pelagic Advisory Council, oftewel de Pelagische Adviesraad, is zo'n raad. Deze raad formuleert al bijna vijftien jaar unanieme voorstellen namens een grote groep stakeholders. Deze voorstellen worden beschikbaar gesteld aan beleidsmakers. Als bedrijf zijn wij via de Pelagic Freezer Trawler Association (PFA) vertegenwoordigd in de Pelagische Adviesraad. Tegelijkertijd zijn we ook graag zelf bij de bijeenkomsten aanwezig om de standpunten van alle partijen te kunnen vernemen en om directe dialogen te voeren met onze stakeholders. In 2017 en 2018 bezochten we in totaal vijftien keer een bijeenkomst van de Pelagische Adviesraad.

Voor demersale visserij zijn er adviesraden per regio ingesteld. Voor ons zijn de Noordzee Adviesraad en de Noordwestelijke Wateren Adviesraad van belang. In beiden worden wij vertegenwoordigd via de Nederlandse Vissersbond en VisNed.



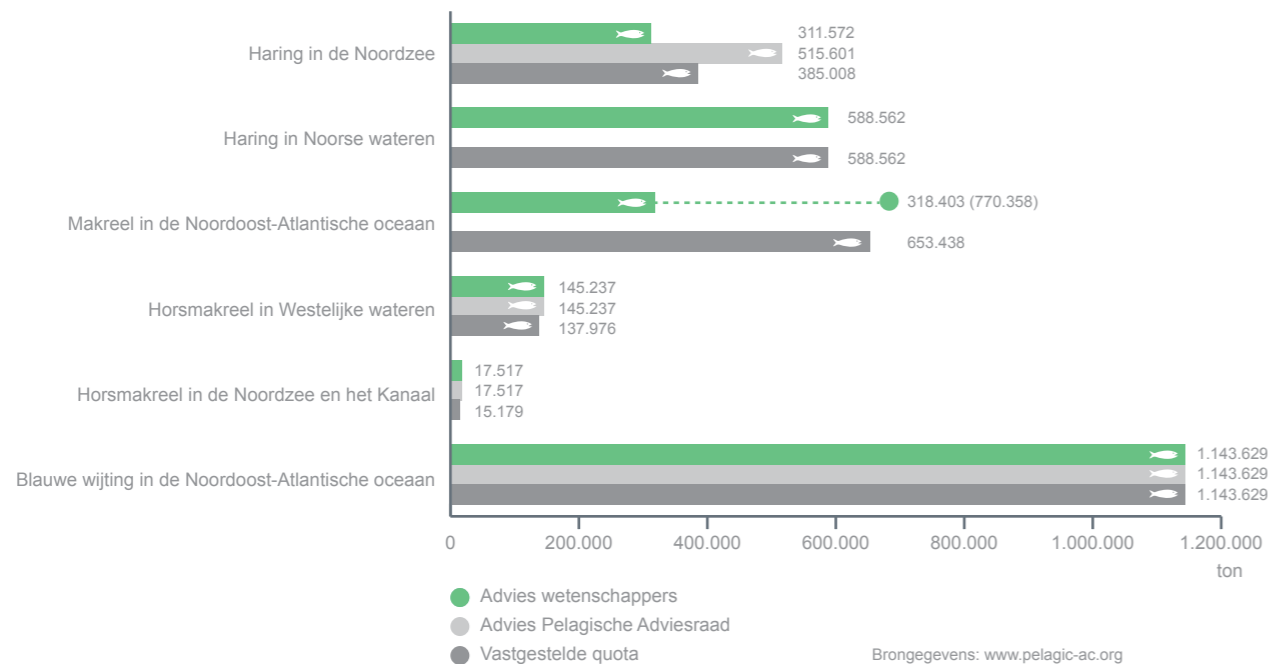
TESTEN OP DE SCH-135 GALIBIER OM WIJTING TE LATEN ONTSNAPPEN

In samenwerking met de Nederlandse Vissersbond (NVB) en het Belgische Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) voerden we in 2017 en 2018 een onderzoek uit naar het verminderen van vangsten van te kleine wijting in de flyshootvisserij. Het onderzoek richt zich op de ontwikkeling van een ontsnappingspaneel in de bovenkant van het net.

In eerder onderzoek was veel tijd en energie geïnvesteerd in het ontwerpen van een ontsnappingspaneel. Omdat de resultaten nog niet naar wens waren, werd in het huidige onderzoek de aandacht gevestigd op het gedrag van wijtingen in het net, om het paneel effectiever te kunnen maken. Dit gedrag verschilt namelijk per vissoort. Om hier gericht mee aan de slag te gaan werden onderwatercamera's ingezet. In 2017 en 2018 werden twee onderzoeksreizen gedaan met onderzoekers van ILVO aan boord van de SCH-135 Galibier. Het ontworpen ontsnappingspaneel werd getest en met touwtjes en lichtjes op het paneel werd geprobeerd de vis in de juiste richting te lokken. Aan de buitenkant van het paneel werd een extra fijnmazig net gemonteerd, om de ontsnapte vissen op te kunnen vangen en te kunnen identificeren en op te meten.

De resultaten toonden aan dat er inderdaad kleine wijtingen ontsnapten. Ook was er tijdens deze reis geen noemenswaardig verlies van de andere commerciële vissoorten. Dat is een belangrijke voorwaarde om het paneel in gebruik te kunnen nemen. Er werd echter gedurende deze reis weinig mul gevangen. Het is nog de vraag of deze soort onbedoeld ook van de ontsnappingsmogelijkheid gebruik maakt. Om deze reden en om het paneel nog verder te optimaliseren worden in 2019 vervolgtesten uitgevoerd.

WETENSCHAPPELIJKE ADVIEZEN, STAKEHOLDERADVIEZEN EN VASTGESTELDE QUOTA IN 2019



DE TOTSTANDKOMING VAN QUOTA

Bij het vaststellen van quota wordt er veel belang gehecht aan wetenschappelijke adviezen. Voor de pelagische visbestanden en voor de belangrijkste demersale visbestanden in de Noordzee zijn quota vaak in lijn met die adviezen. De grafiek op de vorige pagina toont een vergelijking tussen de wetenschappelijke adviezen, de adviezen door de Pelagische Adviesraad en vastgestelde quota. Voor blauwe wijting, de twee horsmakreelbestanden en haring in Noorse wateren wijken de adviezen en de vastgestelde quota niet noemenswaardig van elkaar af.

De quotavaststelling voor makreel was een moeizaam proces in 2018. Wetenschappers adviseerden dat er 318 kiloton gevangen kon worden in 2019. Dit zou een verlaging van de vangsten met bijna 70% betekenen ten opzichte van 2018. Door de visserijsector werden bezwaren geuit over de kwaliteit en betrouwbaarheid van het advies. Vissers herkenden zich niet in het geschetste beeld dat de populatie enorm afgenomen zou zijn. De perceptie van vissers, gebaseerd op praktijkervaringen, en de perceptie van natuurbeschermingsorganisaties, die vasthielden aan het wetenschappelijke advies, lagen te ver uit elkaar. Het lukte de Pelagische Adviesraad niet om tot een unaniem advies te komen. Enkele maanden later brachten de wetenschappers na interne review een herzien advies uit. Dat leidde tot bijna een verdubbeling van de geschatte populatiegrootte. Het vangstadvis voor 2019 werd nu op 770.000 ton vastgesteld in plaats van 318.000 ton.

Dit soort grote variaties in wetenschappelijke adviezen, quota-vaststelling en daarmee onze vangstmogelijkheden vormen een uitdaging voor onze bedrijfsvoering. Dat geldt zowel voor substantiële afnames als voor toenames. Om meer stabiliteit en voorspelbaarheid te bieden aan de visserijsector worden er voor het beheer van visbestanden vaak langetermijnplannen ontwikkeld. Deze leggen de jaarlijkse maximale aanpassing van quota aan banden, zodat het beheer minder veranderlijk wordt. Voor makreel was er in het verleden een dergelijk beheerplan, maar die is niet meer van kracht. Er wordt komend jaar gewerkt aan een nieuwe versie.

Het is naar onze mening van belang dat wetenschappelijke adviezen een centrale rol blijven spelen in de totstandkoming van quota, maar dat er ook ruimte is voor het meewegen van de visie en perceptie van de visserijsector in de uiteindelijke besluitvorming.

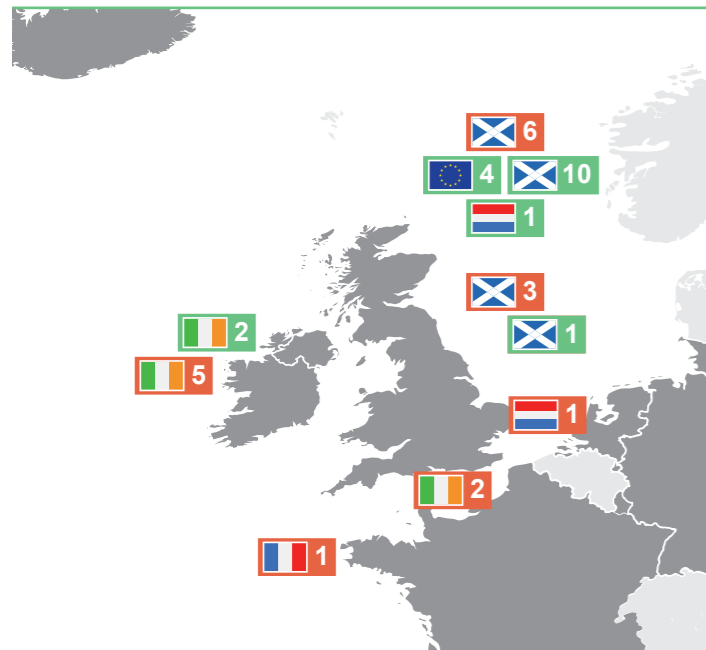
NALEVING VAN WETGEVING

Het spreekt voor zich dat we niet meer vis vangen dan we quota hebben. De controle hierop door overheden is zeer strikt. Schippers geven tijdens een visreis via elektronische logboeksystemen elke 24 uur de verwerkte vangst door aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Al onze schepen zijn voorzien van Vessel Monitoring Systems (VMS) zodat overheden en wetenschappelijke onderzoeksinstituten de locaties van onze schepen kunnen verifiëren via een satellietverbinding. Op zee worden regelmatig onaangekondigde inspecties uitgevoerd door controleagentschappen. Wanneer we in Nederlandse wateren vissen, gebeurt dat door de NVWA. In niet-Nederlandse wateren voeren de relevante controleagentschappen van het desbetreffende land de controle uit.

Na elke visreis wordt de hoeveelheid vis die in de haven gelost is nauwkeurig geregistreerd. Hierop voert de NVWA controles uit. De producentenorganisatie houdt gedurende het jaar in samenwerking met het ministerie van LNV het gebruik en de beschikbaarheid van quota op nationaal niveau nauwlettend in de gaten. Zo wordt voorkomen dat de vastgestelde quota onbedoeld overschreden worden.

Naast quota zijn er nog veel meer maatregelen waarmee de visserijsector gereguleerd wordt. Nationale en Europese instituties hebben een omvangrijk pakket aan wet- en regelgeving opgesteld. Op een duurzame manier vissen betekent uiteraard dat we ervoor moeten zorgen dat we ons aan al deze regels houden.

CONTROLES OP ZEE



● Aantal controles in 2017
● Aantal controles in 2018

Het ontwerpen en implementeren van een compleet vangstregistratiesysteem bij Marisa betekent een enorme vooruitgang in het kunnen traceren van de vis van vangst tot verkoop.



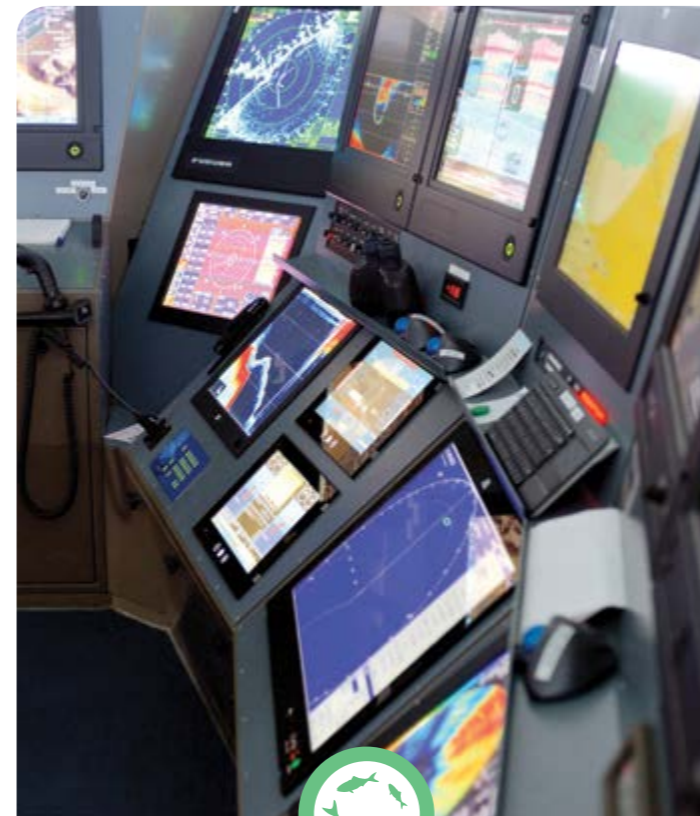
Anton Dekker
Vlootmanager kotters



INSPECTIES OP ZEE DOOR CONTROLEAGENTSCHAPPEN

In 2017 en 2018 werd er in totaal 36 keer een inspectie uitgevoerd aan boord van onze pelagische schepen. Wanneer controleambtenaren aan boord komen zijn ze gemiddeld twee uur bezig met het controleren van het vistuig, de logboeken, andere administratie en het uitvoeren van een inventarisatie van de aanwezige hoeveelheid vis aan boord van het schip.

Er werd geen enkele keer een overtreding geconstateerd waaraan een boete verbonden was. Een keer werd er een waarschuwing gegeven over een verbeterpunt. Dit verbeterpunt is direct bij thuiskomst van het betreffende schip opgelost.



HANDBOEK REGELGEVING PELAGISCHE VISSERIJ IN GEBRUIK GENOMEN

De Europese visserijwetgeving is in de afgelopen decennia exponentieel in omvang toegenomen. Om het overzicht te behouden en wet- en regelgeving te kunnen naleven, zijn we in 2016 met de RVZ een project gestart om een digitaal handboek op te stellen dat door experts steeds up-to-date gehouden wordt. Zo hebben onze schippers alle informatie bij elkaar op één plek en weten we zeker dat ze met de meest actuele versie werken. In 2017 werd de eerste versie van het handboek in gebruik genomen op de schepen.

Het boekwerk is een 170 pagina's tellende samenvatting van alle Nederlandse en Europese wet- en regelgeving die van toepassing is op pelagische visserij. Daarin zijn 37 verordeningen en uitvoeringsregelingen meegenomen die in totaal ruim 2.100 pagina's tellen. In elke paragraaf in het handboek staan verwijzingen naar de originele wetsartikelen. Met een geavanceerde zoekfunctie is het mogelijk in alle documenten tegelijkertijd te zoeken. We ontvingen zeer positieve reacties van onze schippers en stuurmannen over het gebruiksgemak van het handboek. In 2018 lieten we een update maken om alle recente veranderingen op te nemen.

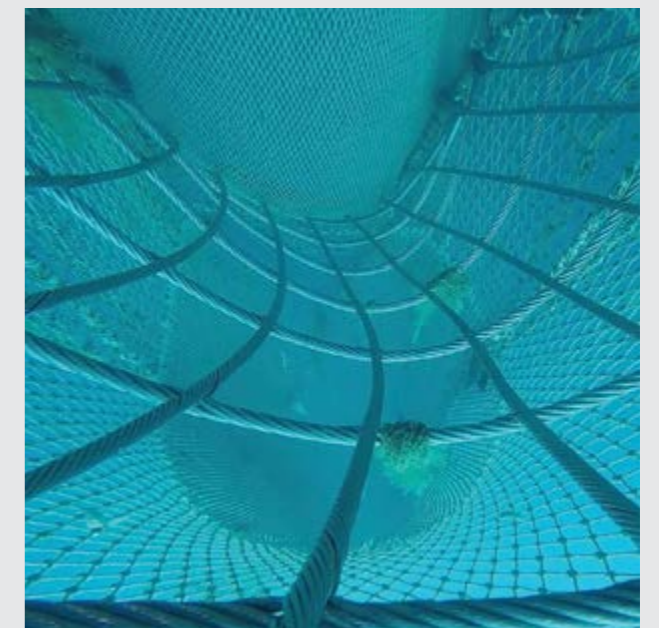
Als bedrijf met ook een omvangrijke kottervloot vonden we het nuttig om een vergelijkbaar handboek op te laten stellen voor onze kotters met alle relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op onze kotters. Het project startte in 2018. De eerste versie verwachten we in 2019 in gebruik te kunnen nemen.

VISSEN VOOR ALTIJD BIJ MARISA

In Suriname is de visserij gereguleerd via regelgeving die voor verschillende gebiedszones aangeeft welke schepen waar mogen vissen. Die zones zijn gedefinieerd aan de hand van de diepte van de zee. De schepen van Marisa opereren exclusief in wateren dieper dan 15 fathom (ongeveer 27 meter). Sinds 2016 zijn alle schepen voorzien van VMS. De via satelliet verzonden locaties van de schepen zijn voor de Surinaamse overheid te allen tijde live inzichtelijk.

In 2017 is begonnen met het vervangen van de vistuigen waarbij lichtere visborden en kleinere netten toegepast worden. Het lichtere tuig zorgt voor minder druk op de bodem, waardoor die minder schade ondervindt. In Surinaamse wateren komen schildpadden voor. Om te voorkomen dat deze in het net terechtkomen, werkt Marisa mee aan een onderzoek om Turtle Excluder Devices (TEDs) voor de bordenvisserij te ontwikkelen. Het is de bedoeling om dit nieuwe type TED in het najaar van 2019 in de praktijk te testen.

Sinds 2018 is er een bio-ingenieur werkzaam bij Marisa om een aantal professionaliserings- en verduurzamingsprojecten te begeleiden. Het belangrijkste project dat in 2018 succesvol werd afgerond was het ontwerpen en implementeren van een compleet vangstregistratiesysteem. Hiermee kan de vis vanaf de vangst, via aanlanding aan de wal en eventuele verwerking in de fabriek, tot en met de verkoop aan de klant worden gevolgd. In de toekomst kan dit systeem ook ingezet worden om de eindconsument informatie te verstrekken over de herkomst van het product.





PIJLER 3: DAGELIJKS DUURZAAM

**VERANTWOORD ONDERNEMEN
BETEKT VOOR ONS OOK DAT
WE BIJDRAGEN AAN DE TRANSITIE
NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE.
DIT HOUDT VOOR ONS IN DAT
WE ONZE CO₂-VOETAFDRIJK
VERMINDEREN, AFVAL MAXIMAAL
RECYCLLEN EN BEWUSTE KEUZES
MAKEN BIJ DE INKOOP VAN
GOEDEREN EN ENERGIE.**

IN 2018 ZIJN WE MET **ONZE KOTTERS** TOEGETREDEN TOT HET
'FISHING FOR LITTER' PROJECT OM **MEER AFVAL GESCHEIDEN
AAN WAL TE BRENGEN**

IN 2018 MAAKTE HEALTHY SEAS

**2,5 miljoen
paar sokken**

van onze oude visnetten

SINDS 2017

gebruiken onze
trawlers walstroom
in IJmuiden én
Scheveningen

IN 2017

werd de vloot van
Marisa uitgebreid
met twee moderne
nieuwbouwschepen

ZUINIG MET ENERGIE EN MATERIALEN

Voor ons betekent duurzaam ondernemen niet alleen duurzaam vissen, maar ook dat we in alle dagelijkse werkzaamheden zuinig omgaan met energie en materialen. Pelagische vis vormt een eiwitbron met een van de allerlaagste CO₂-voetafdrukken, zelfs bijvoorbeeld in vergelijking met peulvruchten of tofu. Het vangen van demersale vis brengt vanwege de vistechnieken die gebruikt worden een hoger energieverbruik en dus meer CO₂-uitstoot met zich mee. Maar nog steeds vormt het een duurzaam alternatief voor de meeste soorten vlees.

Onze schepen varen op fossiele brandstoffen. Hiervoor hebben we met de huidige technieken niet direct een alternatief, maar we proberen wel onze invloed op het milieu te verminderen via efficiëntieverbeteringen. Dit realiseren we door bijvoorbeeld zuiniger te varen of het gebruik van installaties aan boord te verbeteren.

Om zo goed mogelijk bij te dragen aan de transitie naar een circulaire economie, is het onze ambitie om middels bewuste inkoopkeuzes zo veel mogelijk duurzame goederen en diensten in te kopen. In 2017 hebben we onze inkoopafdeling uitgebreid, waardoor er meer mankracht is om hierop beleid te ontwikkelen. We zien dat er vaker naar duurzaamheidsaspecten gekeken wordt. Zo hebben we in een overleg met onze leverancier van verpakkingsmaterialen duurzamere alternatieven besproken. De komende jaren zullen we verder gaan met het onderzoeken van duurzamere oplossingen.



OPRICHTING RECYCLINGWERKGROEP

In 2018 hebben we een werkgroep opgericht die zich expliciet buigt over de vraag hoe we de verwerking van ons afval kunnen optimaliseren. In 2018 werden bezoeken gebracht aan verschillende afvalverwerkers om samenwerkingen te bespreken en verschillende oplossingen te verkennen. De werkgroep wilde graag met eigen ogen zien hoe de afvalverwerking werd uitgevoerd en meer horen over de bestemmingen van de verschillende recyclestromen. Daarnaast werden de geobserveerde arbeidsomstandigheden ook meegewogen in een keuze voor de toekomstige samenwerking.

Na een interne analyse concludeerde de werkgroep dat we zelf nog stappen konden maken met de afvalscheiding in onze kantoren en vrieshuizen. Eind 2018 was de uitwerking van een plan hiervoor gereed. In 2019 wordt het nieuwe systeem om tot betere afvalscheiding aan de wal te komen geïmplementeerd.

RECYCLING

De manier waarop we met ons afval omgaan is ook een belangrijk thema. Op alle schepen zijn afvalbeleidsplannen aanwezig. Hierin staat beschreven hoe elk type afval gescheiden opgeslagen dient te worden, zodat dit bij aankomst in de haven op de juiste manier kan worden afgegeven voor verdere verwerking. In 2017 hebben we een groot deel van de afvalbeheerplannen voor onze schepen weer doorlopen en bijgewerkt waar nodig.

Met onze kotters zijn we in 2018 toegetreden tot het 'Fishing for Litter' project. Met speciale big-bags en afvalzakken aan boord wordt er nu meer afval gescheiden aan wal aangeleverd en wordt ook al het opgeviste afval meegenomen. Zo wordt de zee een stukje schoner.



SOKKEN VAN OUDE VISNETTEN

In 2018 zijn we op zoek gegaan naar een waardevolle bestemming voor onze oude visnetten. Het nylon, waar onze visnetten overwegend van gemaakt zijn, is goed bruikbaar voor recycling. Een goede bestemming voor onze oude visnetten werd gevonden in het recyclingprogramma van Healthy Seas. Deze organisatie duikt oude achtergebleven netten uit de Noordzee op (met name rondom wrakken), om deze te laten verwerken tot sokken, zwemkleding of tapijttegels. Met hen kwamen we overeen dat wij onze oude netten kosteloos ter beschikking stellen om dit programma te ondersteunen. In 2018 hebben we twee keer netten geschonken. Van de ongeveer 100 ton oude netten konden ruim 2,5 miljoen paar sokken gemaakt worden.

Het reduceren van onze CO₂-uitstoot blijft een uitdaging en een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren.

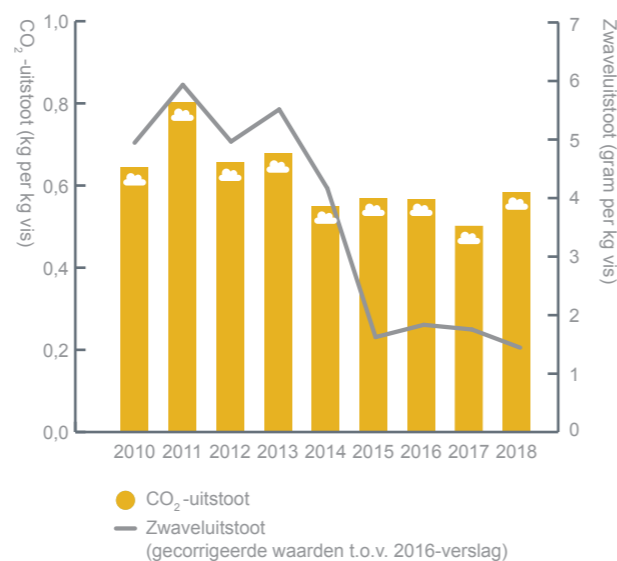


Bert van Duijn
Hoofd technische dienst IJmuiden

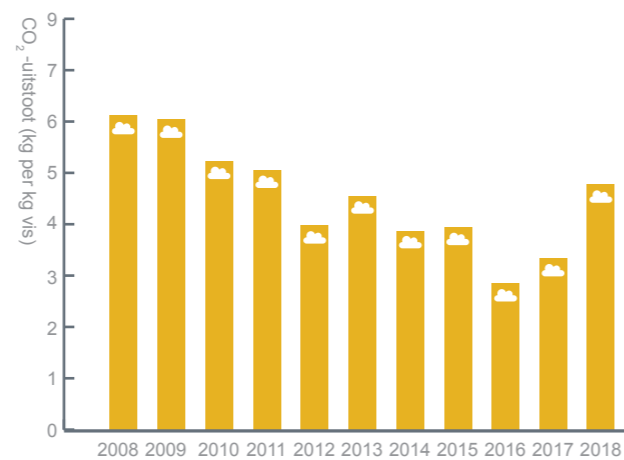
ENERGIEVERBRUIK OP ZEE

Vermindering van het brandstofverbruik door onze schepen en daarmee onze CO₂-uitstoot is een belangrijk speerpunt in deze pijler. Op onze trawlers hebben onze inspanningen geleid tot een vermindering van de CO₂-uitstoot per kilogram geproduceerde vis van ongeveer 15% sinds 2014, ten opzichte van het gemiddelde in de periode daarvoor. De afgelopen jaren is de CO₂-uitstoot redelijk stabiel gebleven, namelijk net onder de 600 gram CO₂ per kilogram geproduceerde vis. Door een omschakeling van zware olie naar laagzwavelige gasolie is sinds 2015 de zwaveluitstoot van onze pelagische trawlers met ongeveer 60% gereduceerd ten opzichte van de periode daarvoor. We blijven op zoek naar nieuwe ontwikkelingen voor verdere besparingen. In 2018 hebben we een CO₂-werkgroep gevormd om haalbare oplossingen te onderzoeken en te implementeren.

CO₂- EN ZWAVELUITSTOOT PER KG PELAGISCHE VIS



CO₂-UITSTOOT PER KG DEMERSALE VIS



Zoals besproken op pagina 17 betreuren wij het naderende verbod op de pulstechniek, niet in de laatste plaats omdat het de energie-efficiëntie van onze kottervloot sterk onder druk zet. De introductie van het pulstuig op onze kotters in 2010 leverde een halvering van het brandstofverbruik op voor die schepen. Onze inspanningen om een alternatief voor het pulstuig te ontwikkelen richten zich op een even effectieve, maar ook energiezuinige techniek.

Onze kottervloot is de laatste tien jaar uitgebreid met een aantal schepen die de flyshoottechniek toepassen. Dit is een ander type demersale visserij, op veelal andere soorten, maar tevens één van de meest energiezuinige vangstechnieken.

In recente jaren is veel geïnvesteerd in het type verlichting dat gebruikt wordt op de schepen. Op zes schepen werd de halogeen dekverlichting vervangen door ledverlichting. Op de resterende schepen wordt in 2019 de dekverlichting vervangen. Ook zal een start gemaakt worden met het vervangen van alle binnenverlichting.

Al onze inspanningen bij elkaar hebben ertoe geleid dat onze vloot gemiddeld genomen circa 30% efficiënter is geworden sinds 2008. In 2018 is een hoger verbruik te zien in vergelijking met de jaren ervoor. Deels is dit te verklaren door het feit dat een aantal

van onze schepen noordelijker gevestigd hebben dan normaal. Deze verhoging is ook in cijfers over de hele sector waar te nemen.

In ons MVO-beleidsplan voor onze demersale schepen is in 2017 de ambitie opgenomen om het energieverbruik van onze kotters de komende jaren verder te verminderen. Door de politieke realiteit waarmee we in 2018 zijn geconfronteerd, het afschaffen van de puls, zullen we alle zeilen moeten bijzetten om deze ambitie te realiseren.

Het kunnen plaatsen van ledverlichting geschikt voor de extreme omstandigheden op zee is een relatief simpele innovatie, maar een doeltreffende manier om energie te besparen.



Jaap van der Werff
Technisch inspecteur kotters



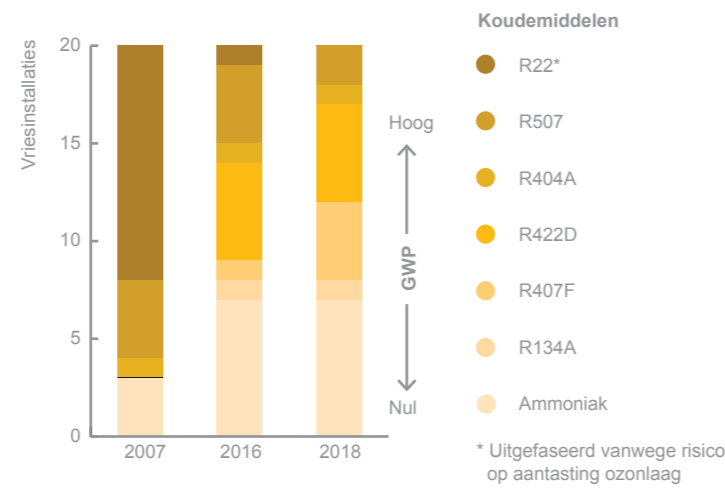
WALSTROOM IN GEBRUIK GENOMEN DOOR TRAWLERS IN SCHEVENINGEN

In maart 2017 vond de officiële ingebruikname plaats van walstroomaansluitingen voor grote zeeschepen (waaronder onze trawlers) in de Eerste en Derde Haven van Scheveningen. De walstroom wordt volledig groen ingekocht. Door gebruik te maken van deze elektrische voorzieningen, hoeven de schepen niet meer zelf elektriciteit op te wekken door hun hulpmotor te laten draaien wanneer zij in de haven liggen. Hiermee wordt op gasolie bespaard.

Nadat ook de nodige technische aanpassingen waren gedaan aan onze schepen, werden in september 2017 de eerste schepen voor een langere periode aangesloten. Het project heeft wat voeten in aarde gehad: de afgelopen dertien jaar zijn we samen met andere reders opgetrokken met de gemeente Den Haag om de voorzieningen te realiseren. In IJmuiden werd in 2016 een walstroominstallatie in gebruik genomen. De opgedane ervaringen van de realisatie van het project daar zijn goed meegenomen in de aanpak in Scheveningen. Zo speelde compatibiliteit tussen de beide havens een belangrijke rol in het ontwerp. Onze schepen kunnen nu zowel in IJmuiden als op Scheveningen gebruik maken van eenzelfde aansluiting voor walstroom.

Het gebruik van walstroom heeft veel voordelen. Door verminderde geluidsoverlast en verbeterde luchtkwaliteit leveren we een bijdrage aan een gezondere leefomgeving. Maar ook voor onze eigen mensen heeft het voordelen. Aan boord kan tijdens een binnenlig in een stillere werkomgeving gewerkt worden.

GEBRUIK KOUEMIDDELEN IN VRIESINSTALLATIES AAN DE WAL EN OP ONZE TRAWLERS



TRANSITIE NAAR MILIEUVRIENDELIJKERE KOUEMIDDELEN

Op onze vriestrawlers vriezen we de vis direct na de vangst in. Zo wordt de kwaliteit optimaal behouden. Na het invriezen wordt de vis bij -21 graden Celsius opgeslagen in het vriesruim van het schip. In de haven wordt de vis bij eenzelfde temperatuur opgeslagen in onze vrieshuizen. In al die systemen worden koudemiddelen gebruikt. Koudemiddelen zijn er in vele varianten en hebben in potentie een mindere of grotere potentiële milieu-impact. Alleen als het als gas onverhoopt vrijkomt, is het een schadelijk broeikasgas. Zolang het koudemiddel ingesloten zit in het vriessysteem is het middel niet schadelijk. De schadelijkheid van het broeikasgas wordt uitgedrukt met de Global Warming Potential (GWP) van het gas. Sommige kunstmatige koudemiddelen hebben ook een schadelijk effect op de ozonlaag. Freon R22 is daar een voorbeeld van.

We hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in een transitie naar het gebruik van milieuvriendelijkere koudemiddelen. Dit kost tijd, omdat bij de omschakeling van het ene naar het andere middel soms flinke aanpassingen aan de installaties noodzakelijk zijn. In 2017 hebben we drie van onze installaties omgebouwd voor het gebruik van een beter koudemiddel. De laatste trawler die nog R22 in het vriessysteem gebruikte, werd aangepast om R407F te gaan gebruiken. In een vrieshuis werden twee systemen van R507 naar R407F aangepast. Op onze kotters hebben we de afgelopen jaren systemen aangepast, zodat aanzienlijk minder kunstmatig koudemiddel gebruikt hoeft te worden.

Naast kunstmatige koudemiddelen zijn er ook natuurlijke varianten beschikbaar, zoals ammoniak. Dit middel heeft bij ontsnapping geen schadelijk effect als broeikasgas. We streven ernaar om uiteindelijk al onze systemen met een natuurlijk koudemiddel te laten werken.



ENERGIEVERBRUIK OP LAND

Ook voor onze gebouwen en voorzieningen op land bekijken we hoe we ons energieverbruik steeds verder kunnen verduurzamen. Al jaren kopen we 100% groene stroom in met Garanties van Oorsprong (uit waterkracht). In 2017 hebben we een vergelijking laten uitvoeren om verschillende energieleveranciers te beoordelen op hun ambities om een duurzame energietransitie te bevorderen. We wilden niet alleen duurzame energie inkopen, maar dat ook doen bij een partij die met een duidelijke visie investeert in de energietransitie. Zo kwamen we bij een nieuwe leverancier uit en kopen we sinds 2018 energie in die 100% afkomstig is uit wind.

In 2016 zijn we aangesloten bij het convenant Meerjarenafspraken energie-efficiëntie (MJA3). Daarmee hebben we ons gecommitteerd aan het streven naar een jaarlijkse energiebesparing voor onze walorganisatie van 2%. Begin 2017 hebben we ons eerste besparingsplan ingediend, dat goedgekeurd werd.

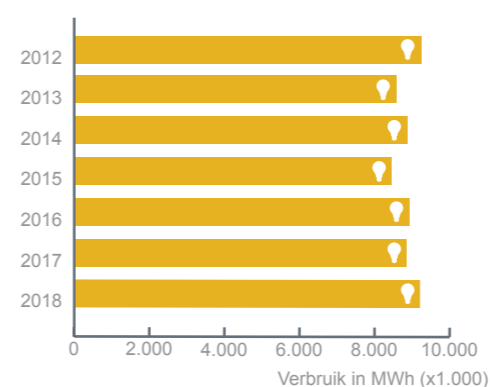


BESPARINGSMATREGELEN OP LAND

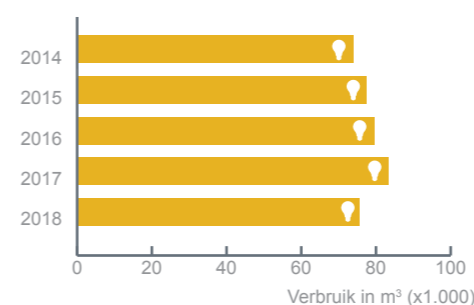
In 2017 en 2018 troffen we verschillende maatregelen met als doel om ons energieverbruik te verminderen. Sommige initiatieven zijn gestart en lopen nog door in 2019 en verder.

- Het doel is om op al onze locaties, zowel op de kantoren als in de distributieruimten en vriescellen, om te schakelen naar ledverlichting. In 2017 en 2018 zijn hiervoor grote stappen gemaakt.
- We hebben de controles op gebouwisolatie geïntensiveerd door middel van inspecties van daken en gevels, om te signaleren of er ergens onnodig verlies van kou optreedt. Ook wordt periodiek onderhoud aan de vriesinstallaties frequenter uitgevoerd.
- Sinds 2015 hebben we op een van onze locaties 1.050 zonnepanelen op het dak liggen. In 2018 hebben we een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren om ook zonnepanelen te installeren op andere locaties.
- We werken samen met een adviesbureau om ons energieverbruik te monitoren. Zo werd er op hun advies in 2017 een verbetering aangebracht in onze monitoringsoftware en schaften we voor een van onze vrieshuizen een boiler aan, waardoor we de vriescellen nu ook overdag kunnen ontdooien. Hierbij kunnen we gebruik maken van de energie opgewekt door onze eigen zonnepanelen.

ELEKTRICITEITSVERBRUIK



GASVERBRUIK



In ons MVO-verslag over 2016 rapporteerden we dat we sinds 2012 een vermindering van ons energieverbruik op land van ongeveer 5% hadden gerealiseerd. Hoewel het verbruik wisselt per jaar, was dat wat een trendanalyse uitwees. In de cijfers was echter per abuis ons verbruik uit eigen opwek niet meegenomen. Nu we dit verbruik toegevoegd hebben, zien we een lagere vermindering dan we eerder rapporteerden. Ook zien we in 2018 een relatief hoger verbruik. Een belangrijke reden hiervoor was de erg lange en warme zomer, waardoor het meer energie kostte om onze vrieshuizen op temperatuur te houden. Tegelijkertijd was er meer in- en uitslag van vis in deze periode. We gaan de komende jaren door met het toepassen van besparingsmaatregelen en verwachten daarmee verdere energiebesparingen te kunnen realiseren.

De afgelopen paar jaar is er veel maatschappelijke discussie geweest op het gebied van gaswinning en gasverbruik door particulieren en bedrijven. Een vergelijking tussen ons elektriciteits- en gasverbruik wees uit dat het aandeel van de CO₂-uitstoot gerelateerd aan ons gasverbruik nog iets hoger ligt (57%) dan de CO₂-uitstoot gerelateerd aan ons elektriciteitsverbruik (43%). Reden genoeg om ons de komende jaren verder te verdiepen in mogelijke besparingsmaatregelen.

DAGELIJKS DUURZAAM BIJ MARISA

De afgelopen jaren zijn er veel investeringen gedaan in de uitbreiding en vernieuwing van de vloot. In 2017 werd de vloot uitgebreid met twee nieuwbouwschepen: de Kjell en de Javro. De schepen werden op een Nederlandse werf gebouwd en maakten in oktober hun overtocht naar Suriname. De 25,5 meter lange en 7,5 meter brede schepen zijn geschikt om onder tropische omstandigheden te vissen op grotere diepten. De schepen werden ontworpen om zo energiezuinig mogelijk te vissen. Hun prestaties in 2018 laten zien dat er per kilogram vis ongeveer 15% minder brandstofverbruik is dan de oudste schepen in de Marisavloot.

In 2017 en 2018 zijn bij een aantal oudere schepen in de vloot aanpassingen gedaan om het brandstofverbruik van deze schepen te verminderen. Dit is met name gerealiseerd met vervanging van motoren, het toepassen van grotere scheepsschroeven en het gebruik van lichtere visborden en vistuigen.

Ook werden in 2018 mogelijkheden onderzocht om het energieverbruik op land te verduurzamen. Er is bijvoorbeeld een start gemaakt met onderzoek naar mogelijkheden om zonnepanelen op de daken toe te passen. De komende jaren blijft dit onderwerp op de agenda staan.





**PIJLER 4:
ZORG VOOR MENSEN**

**VOOR ONZE CONTINUÏTEIT ZIJN BETROKKEN,
TROTSE EN ENTHOUSIASTE MEDEWERKERS
VAN GROOT BELANG. WE BESTEDEN
DAAROM DE GROOTST MOGELIJKE ZORG
AAN VEILIGE EN PRETTIGE WERK- EN
LEEFOMSTANDIGHEDEN ÉN DE GEZONDHEID
VAN ONZE MEDEWERKERS. DAARNAAST WILLEN
WE EEN POSITIEVE BIJDRAGE LEVEREN AAN
SOCIALE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE LOKALE
GEMEENSCHAPPEN WAAR WE ACTIEF ZIJN.**

IN 2017 ZIJN WE DE SAMENWERKING GESTART MET JINC,
EEN ORGANISATIE DIE KINDEREN HELPT **REGIONALE
LOOPBAANMOGELIJKHEDEN** TE ONTDEKKEN

IN 2017 EN 2018 HEBBEN WIJ

276

scholieren ontvangen om hen kennis te laten maken met ons bedrijf

IN 2017

**zijn de RI&E's
voor onze
kottervloot
vernieuwd**

IN 2017 EN 2018

zijn de opvoer- en sorteer-
banden op zes Surinaamse
schepen op stahoogte gebracht
om de fysieke belasting voor
opvarenden te verminderen

ONZE MEDEWERKERS

Van de ruim 2.000 mensen die wereldwijd bij de Cornelis Vrolijk groep werken, zijn er ongeveer 600 actief binnen onze pelagische visserijactiviteiten. Op 31 december 2018 waren zij gemiddeld dertien jaar bij ons in dienst. Elk jaar vieren we de jubilea van een niet gering aantal medewerkers dat 25 of zelfs 40 jaar in dienst is. Op onze kotters zijn ongeveer 70 zeevarenden werkzaam, binnen maatschapscontracten die we met hen hebben. Omdat onze kottervloot sterk is gegroeid de afgelopen jaren, is een groter deel van deze mensen minder lang bij ons actief. Op 31 december 2018 waren zij gemiddeld zes jaar bij ons. We zijn er trots op dat veel medewerkers lang bij ons werken. Door dit lage personeelsverloop houden we kennis en ervaring in huis.

We vinden duurzame inzetbaarheid van onze mensen van groot belang. Ons beleid voor zeevarenden is erop gericht om hen goede leef- en werkomstandigheden te bieden. We zetten ons echter niet alleen in voor onze eigen medewerkers op zee. We leveren bijvoorbeeld ook een actieve bijdrage aan de totstandkoming van nationale en internationale wet- en regelgeving gericht op het verbeteren van de leef- en werkomstandigheden aan boord van vissersschepen wereldwijd. Denk hierbij aan de Work in Fishing Convention 2007 (C188) van de International Labour Organization (ILO). De normen van deze internationale conventie, hoewel nog niet in alle landen van kracht, zijn de basis voor ons beleid.



De vernieuwing en invoering van de RI&E's en plannen van aanpak voor onze kottervloot is een prachtig resultaat. De samenwerking met de schepen verliep heel goed.



Dirk Vink
Manager veiligheid en arbozaken

VEILIG WERKEN

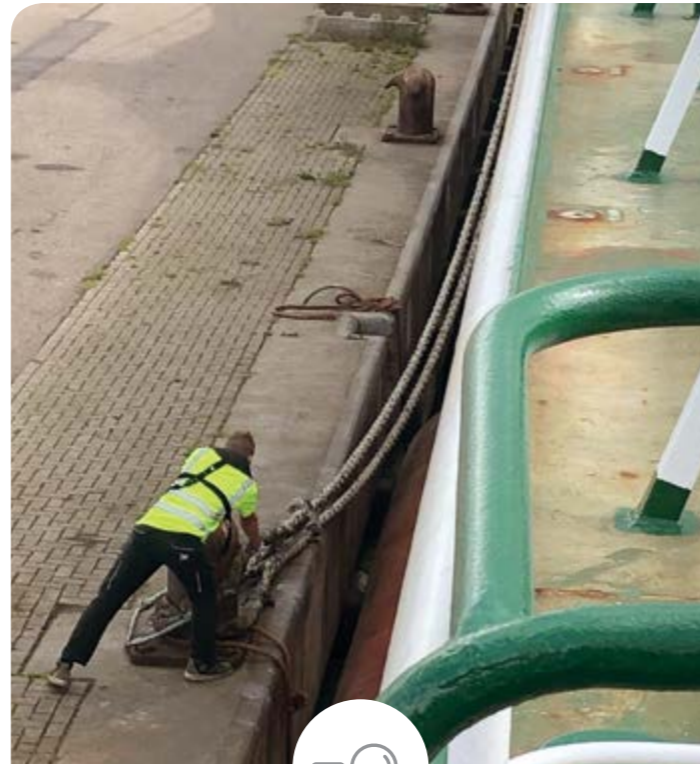
Om te zorgen dat veiligheid structureel een prioriteit blijft, hebben we sinds 2015 een fulltime Manager Veiligheid en Arbozaken in dienst. Nadat in 2016 alle Risico Inventarisatie en Evaluaties (RI&E's) voor onze trawlers en de walorganisatie waren bijgewerkt, waren in 2017 de RI&E's voor onze kotters aan de beurt. Samen met schippers en bemanningsleden is aan vernieuwing van de documentatie gewerkt en zijn praktische plannen van aanpak gemaakt. Omdat onze schepen onder verschillende vlaggen varen en wetgeving op landelijk niveau is georganiseerd, moesten de RI&E's voor de schepen op maat gemaakt worden.

Het zorgdragen voor gebruik van de juiste Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's) is een ander voorbeeld van een praktische aanpak om veiligheid te waarborgen. In 2017 kregen de medewerkers van onze kottervloot een nieuw ontworpen reddingsvest. Begin 2016 deed de bemanning van de SCH-65 Simplon testen met een nieuw vest. Toen in 2017 bleek dat de Nederlandse Vissersbond eenzelfde initiatief was begonnen, werd besloten er een gezamenlijk project van te maken. Het resultaat was een veilig vest dat naar behoren werkt, het comfort voor de drager verhoogt en het lokaliseren van een man overboord optimaliseert. De geïntroduceerde vesten waren een grote verbetering ten opzichte van hun voorgangers. Om het ontwerp nog verder te optimaliseren gaat de ontwikkeling ervan nog door vanaf 2018.

De verbetering in rapportages van (bijna-)ongevallen is een mooie stap voorwaarts, waar we hopelijk de komende jaren de vruchten van plukken.



Ment van der Zwan
Hoofd personeelszaken IJmuiden



VLETTERLIEDEN

Vletterlieden; voor mensen buiten de scheepvaartwereld is dit waarschijnlijk een onbekend begrip, maar voor ons zijn ze onmisbaar. Ze zorgen ervoor dat grote zeeschepen op een verantwoorde manier aangemeerd worden. Het beroep van vletterman is oer-Hollands en is in IJmuiden sinds halverwege de 19e eeuw een ingeburgerd begrip. In die tijd waren de vletterlieden zelfstandigen die elkaar beconcurrerden om als eerste in hun houten roeiboortje bij een schip te kunnen zijn om de opdracht binnen te slepen. Dit leverde levensgevaarlijke races op. Later werden er coöperaties gevormd zodat de concurrentie minder werd en het werk rustiger en dus veiliger uitgevoerd kon worden.

In IJmuiden zijn er nog ongeveer 50 actieve vletterlieden werkzaam vanuit de Coöperatieve Vereniging van Vletterlieden. In Scheveningen is het steeds lastiger om vletterlieden te vinden, terwijl wij graag op een veilige manier onze schepen laten afmeren. Daarom besloten we in 2017 om een cursus te laten ontwikkelen over hoe je trossen op een veilige manier kunt aannemen en vastmaken. Vier van onze eigen mensen hebben deze cursus gevolgd, samen met vijf medewerkers van het beveiligingsbedrijf actief in de Scheveningse haven. Zij houden sindsdien het ambachtelijke beroep van vletterman in leven. En wij kunnen met een gerust hart gebruik maken van hun diensten, wetende dat ze die op een veilige manier uitvoeren.



VEILIGER WERKEN DOOR MEER BEWUSTWORDING EN BETERE RAPPORTAGES

Om zo goed mogelijk ongelukken aan boord van de schepen te voorkomen werken we aan het vergroten van de bewustwording over veilig werken. Door het verbeteren van de rapportages over ongevallen, kunnen we mogelijke risico's in kaart brengen. Er wordt door alle schepen nauwkeuriger en op een meer systematische manier gerapporteerd over zowel ongevallen als bijna-ongevallen. Zeker het sneller en vaker rapporteren over bijna-ongevallen en hier vervolgens proactief over communiceren, is zeer waardevol voor het voorkomen of verbeteren van soortgelijke situaties op andere schepen.

Een belangrijke rol hierin is ook weggelegd voor de veiligheidscommissies aan boord van de schepen. Op verschillende trawlers hebben we inmiddels zo'n zelfstandig opererende veiligheidscommissie, die de schipper en de rederij adviseert over risico's en te nemen maatregelen. In 2019 gaan we verder met het instellen van zulke commissies aan boord van de resterende schepen.

VITALITEIT MEDEWERKERS

Als je vitaal bent, kun je beter omgaan met zowel fysieke als mentale belasting. Onze verzuimcijfers laten voor zowel onze medewerkers aan de wal als op onze trawlers een lichte daling zien de afgelopen jaren. Van de bemanning op onze kotters houden we pas sinds kort systematisch hun afwezigheid door ziekte bij. Van jaar tot jaar zijn de cijfers grillig, doordat ze sterk beïnvloed worden door het wel of niet hebben van een aantal langdurige uitvalen.

In de afgelopen jaren hebben we onze samenwerking met de bedrijfsartsen geïntensiveerd. Sinds 2013 laten we onze bedrijfsartsen bijvoorbeeld de oorzaken van verzuim registreren. Van oudsher is een groot deel van uitval het gevolg van klachten aan het bewegingsapparaat, veroorzaakt door de fysieke belasting die het werk aan boord met zich meebrengt. Daarnaast kan de oorzaak van uitval geheel onafhankelijk van de werkomstandigheden zijn. Wij kunnen in geanonimiseerde vorm gebruik maken van deze informatie om op trends in te spelen. De laatste jaren zien we een lichte toename van het aantal ziekmeldingen op basis van psychische belasting. Of deze stijging een reële toename van uitval om die reden is, of een toename in het (laten) registreren van die oorzaak kunnen we op dit moment niet vaststellen. In ieder geval krijgen we een steeds beter beeld van verschillende ziekmeldingsoorzaken. Deze informatie kunnen we gebruiken bij het organiseren van begeleiding bij ziekte of wellicht voor maatregelen ter voorkoming van uitval.

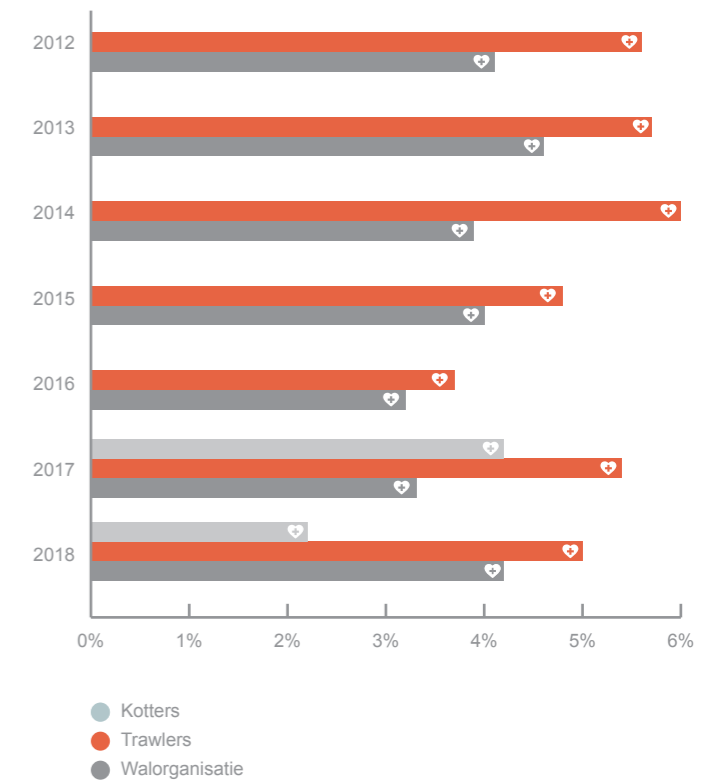


WORKSHOPS 'GRIP OP DE KNIP'

Wat het beloningssysteem in de visserij bijzonder maakt, is de variabele betalingsfrequentie en de wisselende hoogte van de beloning per visreis. Terwijl het voor sommige mensen met een voorspelbaar inkomen op vaste momenten al lastig is om het huishoudboekje elke maand weer rond te krijgen, kan dit voor zeevarenden een grotere uitdaging zijn. Omdat we signalen kregen dat een aantal van onze medewerkers hier inderdaad moeite mee had, besloten we om in samenwerking met de vakbond CNV en de RVZ een aantal informatiebijeenkomsten te organiseren.

Stichting Grip op de Knip uit Katwijk verzorgde een voor onze sector op maat gemaakte workshop, waaraan 66 personen deelnamen. Over het algemeen werden de workshops als informatief en nuttig beschouwd. Het was in 2017 de eerste keer dat we deze workshop aanboden. De komende jaren zullen we de workshop naar behoefte herhalen.

ZIEKTEVERZUIM



Het stimuleren van een gezonde levensstijl van onze medewerkers blijft een voortdurend aandachtspunt. Op onze kantoren stellen we fruit beschikbaar en bieden we medewerkers de mogelijkheid gebruik te maken van sportfaciliteiten. Daarnaast boden we in 2018 aan onze kantoormedewerkers de mogelijkheid om op een fiscaal aantrekkelijke manier een fiets aan te schaffen. Op deze manier proberen we onze mensen te stimuleren om woon-werkverkeer op de fiets af te leggen.

Voor de medewerkers aan boord van onze schepen is het organiseren van dergelijke mogelijkheden lastiger. Toch proberen we hen ook de mogelijkheid te bieden om te kunnen sporten. Bijvoorbeeld met fitnessruimten aan boord waar dat mogelijk is. Omdat het werk fysiek zwaar is en eten dus voedzaam moet zijn, besteden we aandacht aan voeding en stimuleren we gezonde keuzes. Sinds 2016 hebben we een structurele samenwerking met een diëtiste. In 2017 en 2018 gaf zij twee keer een workshop aan boord van een schip om samen met de bemanning en de kok te praten over hoe je gezondere keuzes kan maken en hoe je door gewicht te verliezen fysieke overbelasting en het risico op sommige ziektes kan verkleinen. In 2017 werd ook de dekking van de bedrijfszorgpolis uitgebreid, zodat meer medewerkers bij de diëtiste terecht kunnen voor individuele begeleiding.

Om medewerkers die willen stoppen met roken een steuntje in de rug te geven, organiseerden we in 2017 en 2018 een 'ik-stop-ermee'-cursus. In totaal deden 29 mensen mee. We hopen dat we ook de komende jaren onze mensen kunnen motiveren om te stoppen met roken.



Een onderwerp dat in recente jaren steeds meer aandacht behoeft, is ouderenbeleid aan boord. Bemanningsleden die het prettig vinden om minder te gaan werken, willen we graag op dit vlak iets kunnen bieden. Op één van de trawlers deden we in 2018 een pilotproject met een groepje medewerkers met een '3-op-1-af'-rotatie. Dat betekende dat zij na drie reizen op zee steeds een reis weer thuis waren. Dit beviel zo goed dat alle matrozen voor deze verlofregeling kozen. Het project werd daarom als een succes beschouwd en in 2019 zal in overleg met schippers en bemanningen van andere schepen bekeken worden of er nog meer behoefte is aan dergelijke rotatieschema's.

SAMENWERKING MET (VISSERIJ)SCHOLEN

We vinden het ook belangrijk om jonge mensen te enthousiasmeren voor de visserijsector in het algemeen en voor ons bedrijf in het bijzonder. In 2017 en 2018 kwamen leerlingen van de visserij scholen uit Katwijk en Urk bij ons op bezoek voor een kennismaking met ons bedrijf.

De bezoeken werden begeleid door stichting ProSea, die zich inzet voor de inbedding van duurzaamheid en toekomstgerichtheid in de visserijopleidingen. Zij doen dit door jaarlijks een weeklange cursus 'Vissen met Toekomst' te verzorgen op verschillende visserij scholen. Via de Stichting Sectorraad Visserij werkten wij in 2016 en 2017 mee aan de ontwikkeling van deze cursus. Een ander waardevol product van die samenwerking was de ondersteunende website www.vistikhetmaar.nl waarop leerlingen kennisdossiers over een velerlei aan (duurzaamheids) onderwerpen in de visserij kunnen vinden.

In 2017 werden we benaderd door stichting JINC in Den Haag. JINC helpt kinderen door ze een eerlijke start op de arbeidsmarkt te geven. Ze focussen daarbij op wijken waar veel werkloosheid is en waar kinderen weinig rolmodellen hebben. Met steun van de gemeente en bedrijven in de regio laten ze leerlingen van basis- en VMBO-scholen kennismaken met een bedrijf bij hen in de buurt via een 'bliksemstage'. Op die manier krijgen de kinderen een idee van de loopbaanmogelijkheden die er voor hen zijn. In 2018 breidden we de samenwerking uit naar IJmuiden, door met JINC Kennemerland in zee te gaan. In 2018 vonden de voorbereidingen plaats en zocht JINC scholen in IJmuiden die bij ons op bezoek wilden komen. In 2019 zullen de eerste bliksemstages plaatsvinden.

Naast de bezoeken van scholen die via deze organisaties verliepen, werden we in 2017 en 2018 ook rechtstreeks benaderd door twee scholen in de buurt van IJmuiden. Ook deze scholen konden we een bezoek en rondleiding in ons bedrijf aanbieden. In 2017 en 2018 ontvingen we in totaal 276 leerlingen van alle bovengenoemde onderwijsinstellingen.

De komende jaren willen we de samenwerking met diverse onderwijsinstellingen verbeteren en gericht intensiveren.



Collin Ansink
Hoofd personeelszaken Scheveningen



BEZOEKENDE SCHOLEN

| 2017 | | | |
|---|----------|--------------|-------------------|
| School | Maand | Plaats | Aantal leerlingen |
| Heldring College (via Jinc) | Mei | Scheveningen | 10 |
| Heldring College (via Jinc) | Oktober | Scheveningen | 10 |
| Maris College Houtrust (via Jinc) | Oktober | Scheveningen | 8 |
| Visserij school Katwijk (met ProSea) | Oktober | IJmuiden | 13 |
| 2018 | | | |
| School | Maand | Plaats | Aantal leerlingen |
| Vellesan College IJmuiden | Juni | IJmuiden | 82 |
| Friese Poort Visserij school Urk (met ProSea) | Juni | Scheveningen | 34 |
| Maris College Houtrust (via Jinc) | Oktober | Scheveningen | 12 |
| Maris College Kijkduin (via Jinc) | November | Scheveningen | 10 |
| Friese Poort Visserij school Urk (met ProSea) | Oktober | Scheveningen | 27 |
| Heldring College (via SVV Gilde Plus) | Oktober | Scheveningen | 22 |
| Nova College | December | IJmuiden | 46 |



JINC BLIKSEMSTAGES OP SCHEVENINGEN

Jongeren moeten op steeds jongere leeftijd bedenken wat ze later willen worden en daarbij gepaste onderwijskeuzes maken. Dat is best lastig, zeker als je geen idee hebt van de mogelijkheden die er zijn. In 2017 zijn we de samenwerking gestart met JINC Den Haag.

Een mooi project was de bliksemstagedag met als thema 'Scheveningse Vis' op donderdag 18 mei 2017. Maar liefst 90 VMBO-leerlingen uit Den Haag werden ondergedompeld in de wereld van de vis. Wethouder Karsten Klein verzorgde de aftrap op de visafslag, waarna de leerlingen op bezoek gingen bij diverse bedrijven in het havengebied. Zo ook bij Jaczon en Jac. den Dulk & Zn.

Na deze aftrap hebben we in 2017 en 2018 nog vier keer een dagdeel kinderen ontvangen voor een bliksemstage. We zijn erg enthousiast over het project en zijn voornemens de samenwerking voort te zetten. We kunnen op deze manier bijdragen aan het verbreden van de horizon van kinderen op een cruciale leeftijd en ze enthousiasmeren om na te denken over hun loopbaan. Wellicht is die in de visserij of bij ons bedrijf. In ieder geval hebben we ze hopelijk een beetje wijzer gemaakt over onze mooie sector.



SPONSORING EN DONATIES

Bij zorg voor mensen denken we niet alleen aan onze eigen medewerkers, maar ook aan de omgeving waarin we werken en waar onze medewerkers en hun gezinnen wonen. We doen dit onder andere door ondersteuning van activiteiten waar veel mensen plezier aan beleven. Zo zijn we (hoofd)sponsor van een aantal voetbalverenigingen waarbij de nadruk ligt op het jeugdbeleid en sponsoren we diverse andere lokale sportverenigingen.

Verder ondersteunen we een aantal lokale stichtingen of initiatieven die bijdragen aan het vergroten van sociale cohesie in de lokale gemeenschap. Voorbeelden hiervan zijn buurtverenigingen, Oranjeverenigingen en lokale culturele activiteiten of instellingen, soms visserij- of havengerelateerd. Daarnaast ondersteunen we een aantal landelijke goede doelen, waaronder diverse kankeronderzoeken. Met onze sponsorbijdragen ondersteunden we in 2017 en 2018 structureel 39 verschillende clubs of evenementen. Daarnaast sponsorden we vijf verschillende goede doelen, waarvan één in natura.

ZORG VOOR MENSEN BIJ MARISA

Het is de doelstelling van Marisa om het bedrijf in Suriname duurzaam te laten groeien. We willen een maatschappelijke bijdrage leveren door lokale werkgelegenheid te scheppen en zo veel mogelijk producten en diensten in en rond Paramaribo in te kopen. De afgelopen twee jaar is hierin al een flinke stap gezet. Marisa groeide van circa 75 naar 100 medewerkers. Ongeveer de helft van de medewerkers is op dit moment lokaal geworven.

De komende jaren ligt de focus op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden en veilig werken is in Suriname niet zo strikt als bijvoorbeeld in Europa. Via beleid dat Marisa zelf ontwikkelt op dit gebied zorgen we ervoor dat mensen zo min mogelijk ongevallen- en gezondheidsrisico's ondervinden tijdens hun werk aan boord of in de fabriek. De komende jaren zal ook veel aandacht besteed worden aan het verbeteren van het bewustzijn over risico's. Het structureel en op een juiste manier gebruik maken van PBM's zoals veiligheidschoenen en -handschoenen is daar een belangrijk onderdeel van.

Ook via technische aanpassingen aan boord van de schepen worden de arbeidsomstandigheden verbeterd. Het installeren van opvoer- en sorteerbanden aan boord van zes van Marisa's schepen heeft een groot deel van het werk verplaatst van de vloer van het dek, naar stahoogte onder een overkapping. Dit betekent een substantieel minder zware fysieke belasting voor de bemanning. Daarnaast is op alle schepen airconditioning aangebracht in de verblijven.



INVESTERING IN VISVERWERKINGSFABRIEK IN MAURITANIË

We vissen sinds midden jaren '90 in Mauritanië. Aanvankelijk op uitnodiging van de Mauritaanse overheid, later onder de EU-Mauritania Fisheries Partnership Agreement (FPA). Onze visserij is ook daar altijd gericht geweest op vissen voor menselijke consumptie en het overgrote deel van onze vangsten vond zijn weg naar markten binnen Afrika. Door de pelagische visbestanden die West-Afrika rijk is voor de regio beschikbaar te maken, dragen we al decennia lang bij aan voedselzekerheid in Afrika.

De laatste jaren is er een groot aantal vismeelfabrieken in Mauritanië bij gekomen. Deze vismeel wordt over het algemeen geëxporteerd naar landen buiten Afrika, om te worden verwerkt als visvoer of diervoeder. Het is de wens van de Mauritaanse overheid om meer werkgelegenheid aan land te creëren die gericht is op het produceren van vis voor menselijke consumptie. Dit sluit naadloos aan bij onze eigen visie en daarom besloten we te investeren in visverwerking aan de wal. Medio 2018, openden wij onze visverwerkingsfabriek annex vrieshuis Cap Blanc Pélagique (CPB) in de haven van Nouadhibou. De fabriek wordt bevoorrad door de RSW-trawler CUR-135 Cap Blanc. Met onze fabriek richten wij ons als één van de eersten ter plaatse op visverwerking voor menselijke consumptie.

Dit project is een prachtig voorbeeld van het in de praktijk brengen van onze missie en MVO-visie. Door te investeren in een fabriek aan de wal, geven we blijk van een langetermijnvisie van onze aanwezigheid in Mauritanië. We investeren in gezond voedsel voor de bevolking in de regio en zorgen tegelijkertijd voor werkgelegenheid met goede arbeidsomstandigheden in Nouadhibou. In 2018 waren er al ongeveer 100 Mauritaniërs in dienst van CBP en de verwachting is dat dit aantal de komende jaren verder zal toenemen.

Naast het investeren in de nieuwe fabriek, dragen we ook bij aan lokale projecten, opleidingsmogelijkheden en visserijonderzoek. Dit doen we bijvoorbeeld door het ondersteunen van Rosa del Desierto, een lokaal actieve stichting die zich inzet voor het verbeteren van de leefomstandigheden van kinderen uit de armste wijken in Nouadhibou. Aan deze wijken doneert CBP de lokaal geproduceerde vis die nog geschikt is voor consumptie, maar niet meer verkocht kan worden. Verder werken we samen met een lokale zeevaartschool door stageplaatsen voor jonge zeevarenden te bieden. Dit draagt bij aan de lokale kennisontwikkeling. Kennis over de lokale visbestanden vraagt ook aandacht. We dragen hieraan bij door nauwkeurige registratie van aangelande vis in onze fabriek.

TERUGBLIKKEN EN VOORUITZIEN

Met dit rapport doen we verslag van onze MVO-inspanningen in 2017 en 2018. De beschrijvingen van onze activiteiten per pijler in de vier voorgaande hoofdstukken vormen een mooi overzicht van onze resultaten. Hoe deze resultaten bijdragen aan het behalen van onze belangrijkste MVO-doelstellingen is te vinden in de tabellen op pagina 50-53. Daarnaast kijken we in dit afsluitende hoofdstuk ook vooruit naar de verdere ontwikkeling van ons MVO-beleid.

INTEGRATIE VAN MVO IN ONZE BEDRIJFSVOERING

Over het algemeen zijn we zeer tevreden over de voortgang die we boeken. We zien dat we op veel vlakken tegelijkertijd actief zijn en dat veel mensen binnen ons bedrijf op een of andere manier binnen hun werk betrokken zijn bij MVO-activiteiten. Hieruit blijkt dat er ook intern een steeds verder groeiend draagvlak is voor het MVO-beleid waar wij voor staan.

Er zijn ook resultaten behaald die niet in een specifieke pijler te vatten zijn. Twee voorbeelden daarvan zijn de bouw van onze nieuwe trawler en de opening van onze nieuwe verwerkingsfabriek in Mauritanië. Deze geven we hier een plekje, omdat ze een goed voorbeeld vormen van de manier waarop MVO een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering is geworden.



Ik hoop dat we jonge mensen kunnen enthousiasmeren voor ons bedrijf door te laten zien dat we duurzaamheid en toekomstbestendigheid serieus nemen.



Aukje Coers
MVO-manager



ONTWERP NIEUWE TRAWLER

In 2015 hebben we met een intern projectteam een start gemaakt met het ontwerp van een nieuwe pelagische trawler. In de voorgaande jaren was een groot deel van de vloot verbouwd om aan milieueisen te voldoen. Dit team kreeg echter de opdracht om ook toekomstgericht en out-of-the-box te denken en zo tot een nieuw ontwerp te komen. Het nieuwe schip gaat een van de oudere trawlers vervangen. Uitgangspunten bij het ontwerp zijn dat de nieuwe trawler energiezuiniger moet worden dan de huidige schepen, een verbetering laat zien ten aanzien van arbeidsomstandigheden en dat we nóg betere kwaliteit vis kunnen produceren.

Door intensieve samenwerking van medewerkers uit verschillende disciplines binnen ons bedrijf maakten we goed gebruik van de aanwezige kennis en kunde. Omdat de ontwikkelingen de laatste jaren niet stilgestaan hebben werd ook buiten de deur gekeken. In goede samenwerking met een ontwerp bureau werd een jaar lang gebrainstormd over de mogelijke opties om zo goed mogelijk invulling te geven aan de eerdergenoemde ambities. Als resultaat werd midden 2017 de kiel gelegd voor de nieuwe CC-91999 Scombrus.

Belangrijke aspecten waarmee energiebesparing gerealiseerd zal worden zijn de dieselelektrische, dubbelschroefse voortstuwing, in combinatie met een zuiniger koel- en vriessysteem. Door goed geïsoleerde horizontale plaatvriezers treedt er aanzienlijk minder koude verlies op. De verwachte energiebesparing per kilogram geproduceerde vis zal ongeveer 15% zijn.

De arbeidsomstandigheden worden verbeterd door veiligere werkcondities te bieden op het achterdek door middel van een hogere verschansing, een beschermingswand tegen weer en wind. Ook in het ruim is sprake van een verbetering van de arbeidsomstandigheden door het gebruik van heftrucks en automatische palletiseerders, waardoor de bemanning minder hoeft te tillen. Op het verwerkingsdek is het werk eveneens fysiek minder inspannend, doordat de horizontale plaatvriezers automatisch geladen en geleegd worden.

Door deze vernieuwde invriemethode en het gebruik van een moderne sorteermachine, verwachten we een beter product aan te kunnen voeren. De planning is dat de CC-91999 Scombrus begin 2020 in de vaart komt.



CO₂-REDUCTIE

In onze MVO-beleidsplannen hebben we doelstellingen opgenomen om onze CO₂-voetafdruk te verlagen. Door de ontwikkelingen rondom het naderende verbod op de pulstechniek, wordt het voor onze kottervloot een grote uitdaging om de in het beleidsplan gestelde doelen te behalen. Het ontwikkelen van een duurzaam alternatief voor deze visteknik, die de energie-efficiëntie van de puls kan evenaren, is één van onze grootste uitdagingen voor de komende jaren.

Ook in de pelagische visserij ervaren we belemmeringen in het behalen van beoogde reducties. Zo werd het zeer energie-efficiënte koudemiddel R22 wettelijk uitgefaseerd omwille van zijn schadelijke effect op de ozonlaag. Een goede zaak. Maar veel van de toegestane alternatieven zijn helaas minder efficiënt, waardoor meer brandstof nodig is om dezelfde productie te realiseren. Ook hebben veel van de alternatieven een hogere GWP.

Zo werkt de vermindering van de ene milieu-impact een ander in de hand. Soms worden veranderingen via wetgeving afgedwongen en soms moeten wij hierin zelf lastige afwegingen maken. Recentelijk hebben we een CO₂-werkgroep opgericht om met de kennis van binnen en buiten ons bedrijf prioriteiten af te wegen en te blijven werken aan het verlagen van onze CO₂-voetafdruk.

SPEERPUNTEN EN UITDAGINGEN

We hebben bij het opstellen van onze MVO-beleidsplannen concrete doelstellingen geformuleerd en activiteiten benoemd. Op het uitvoeren van die activiteiten hebben we zelf invloed. We ervaren echter ook dat dit niet betekent dat daarmee automatisch onze doelen behaald worden. Externe factoren, die buiten onze invloedssfeer liggen, kunnen een belemmering vormen bij het behalen van positieve resultaten.

Daarnaast merken we dat er in de praktijk tegenstrijdigheden kunnen ontstaan bij het nastreven van verschillende MVO-doelstellingen. De inzet op voortgang voor het ene doel kan het behalen van een ander doel negatief beïnvloeden. Dit soort dilemma's vragen om zorgvuldige afwegingen over hoe we prioriteiten stellen. In deze paragraaf belichten we een aantal van de uitdagingen die we ondervinden of nog verwachten te ondervinden binnen drie speerpunten van ons MVO-beleid.



CIRCULAIRE ECONOMIE

Het bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie is ook een speerpunt binnen ons MVO-beleid. We willen slimmer omgaan met de inkoop van grondstoffen en materialen en zorgen voor maximaal (her)gebruik van onze eigen rest- en afvalstromen. De afgelopen jaren hebben we stappen gezet met het optimaliseren van de recycling van ons afval. Met deze recycling en het verminderen van ons afval blijft de in 2018 opgerichte werkgroep zich bezighouden.

Een specifiek aandachtspunt binnen dit thema is het gebruik van plastic. Naast veel maatschappelijke discussie zijn er recente ontwikkelingen op het gebied van regelgeving, zoals bijvoorbeeld de EU-richtlijn uit 2018 om de productie en het gebruik van wegwerpplastic aan banden te leggen. Voornamelijk geldt dit voor een beperkt aantal specifieke producten, maar logischerwijs streven veel bedrijven naar het verminderen van hun gebruik van plastic als verpakkingsmateriaal in het algemeen.

In de voedingsmiddelenindustrie, en dus ook voor ons, brengt dit een heel specifieke uitdaging met zich mee. Juist plastic heeft een aantal belangrijke eigenschappen die zorgen voor een goede houdbaarheid van producten. Duurzame alternatieven met vergelijkbare kwaliteit zijn nog in ontwikkeling. We zullen de komende jaren verder aan de slag gaan met dit onderwerp met het daarbij behorende dilemma. We willen namelijk geen concessies doen aan de houdbaarheid van onze producten en tegelijkertijd voedselverspilling in de hand werken. We volgen hierbij nauwgezet de ontwikkelingen die binnen maatschappelijke initiatieven als het Plastic Pact ontwikkeld worden.



DUURZAME INZETBAARHEID

Duurzame inzetbaarheid is een belangrijk thema binnen ons MVO-beleid. Voor ons bedrijf betekent dit dat we ons inzetten voor een veilige werkomgeving, dat we vitaliteit van onze medewerkers stimuleren en dat we aandacht besteden aan individuele ontwikkeling. We willen graag dat onze medewerkers met betrokkenheid en plezier bij ons werken en dat zij later in goede gezondheid van hun pensioen kunnen genieten.

De komende jaren blijven veilig werken en vitaliteit belangrijke speerpunten. Bij het vitaal houden van onze medewerkers staat een gezonde levensstijl voorop. Als werkgever kiezen wij voor een faciliterende en informerende rol. Uiteindelijk is het aan de medewerker zelf om keuzes te maken en gebruik te maken van wat wij aanbieden. Een goede gezondheid is echter ook een voorwaarde om te voldoen aan de medische keuringen voor het werken aan boord van vissersschepen.

De komende jaren zullen wij ook ons ouderenbeleid verder ontwikkelen. Belangrijk hierbij is dat medewerkers op een passende manier hun werk kunnen blijven doen. Dit kan bijvoorbeeld door meer deeltijdwerk in te voeren op de vloot. Consequentie daarvan is wel dat er voldoende (jonge) aanwas moet zijn en we vanzelfsprekend ook aandacht moeten blijven besteden aan visserijopleidingen en scholing.

Het stimuleren van scholing en het volgen van een opleiding is belangrijk voor de continuïteit en ontwikkeling van onze organisatie.

HOE NU VERDER?

Inmiddels is het MVO-beleid een vast onderdeel van ons strategisch beleid. De komende jaren gaan we verder met het opstellen van beleidsplannen voor de overige bedrijfsonderdelen; als eerste onze visverwerkende bedrijven. Aansluitend zullen we ook onze verslaggeving verbreden.

We zijn blij met wat we al bereikt hebben in de bewustwording van MVO. Zonder de inzet van onze medewerkers hadden we niet de resultaten kunnen behalen die in dit verslag beschreven zijn. Ook voor de toekomst blijft hun betrokkenheid en initiatief een absolute voorwaarde voor een duurzame bedrijfsstrategie voor ons bedrijf. Daarom is het belangrijk om voortdurend aandacht voor interne communicatie te houden, niet op de laatste plaats omdat ons beleid continu in ontwikkeling is. We willen onze medewerkers blijven meenemen in die veranderingen.

Met betrekking tot de implementatie van MVO gaan we door op de weg die we ingeslagen zijn. Door het initiëren van werkgroepen voor verschillende MVO-thema's, zorgen we ervoor dat medewerkers ook operationeel met MVO aan de slag gaan. We zijn positief over deze samenwerkingsvorm en bekijken daarom de komende jaren of dergelijke werkgroepen ook voor andere thema's effectief kunnen zijn.

MATERIALITEITSANALYSE EN STAKEHOLDERDIALOGOOG

Als basis voor de ontwikkeling van ons MVO-beleid hebben we een aantal jaar geleden materialiteitsanalyses gedaan. Onderstaande figuur toont de resultaten van die analyse voor zowel ons pelagisch als ons demersaal MVO-plan.

Voor het ontwikkelen en aanpassen van onze MVO-doelstellingen is een stakeholderdialoog belangrijk. Sinds de implementatie van ons beleid in 2016 van start ging, hebben we consequent onze bezoekers met een presentatie geïnformeerd over onze MVO-activiteiten. We hebben daarbij ervaren dat het MVO-onderdeel van onze bedrijfspresentatie vaak een interessante dialoog oproept. We verwelkomen die zeer, omdat het ons feedback geeft over welke onderwerpen niet alleen door ons, maar ook door anderen relevant gevonden worden.

Zo merken we naar aanleiding van de diverse bedrijfsbezoeken bijvoorbeeld dat dierenwelzijn ook in de visserij een belangrijker onderwerp wordt. De komende tijd gaan we door met het intensiveren van onze stakeholderdialoog, om zo input te verzamelen voor een update van onze materialiteitsanalyse.



MATERIALITEITSMATRIX



ONTVANGST VAN GROEPEN

| 2017 | | | |
|--|-----------|--------------|-----------|
| | Maand | Plaats | Bezoekers |
| Missing Chapter Foundation en MSC | februari | Scheveningen | 32 |
| Afvaardiging Tweede Kamer en Europees Parlement | maart | Scheveningen | 7 |
| Studenten Wageningen University (WUR) | maart | Scheveningen | 46 |
| IJpos bedrijvenvereniging | maart | IJmuiden | 38 |
| Partners Greendeal Visserij voor een Schone Zee | maart | IJmuiden | 24 |
| Burgemeester en beleidsmedewerkers gemeente Den Haag | augustus | Scheveningen | 7 |
| Afvaardiging van jonge diplomaten | september | Scheveningen | 9 |
| Minister en beleidsmedewerkers van LNV | november | IJmuiden | 5 |
| Afvaardiging Ministerie van EZ, directie EU en Internationale Zaken | november | Scheveningen | 16 |
| 2018 | | | |
| | Maand | Plaats | Bezoekers |
| Afvaardiging Tweede Kamer, Europese Parlement en Gemeenteraad Den Haag | februari | Scheveningen | 8 |
| Studenten Wageningen University (WUR) | maart | IJmuiden | 50 |
| Studenten Van Hall Larenstein | maart | IJmuiden | 8 |
| Afvaardiging Ministerie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking | maart | IJmuiden | 3 |
| Slow Food Youth Network | mei | IJmuiden | 27 |
| Global Sustainable Seafood Initiative (GSSI) | juni | IJmuiden | 5 |
| Fishing Industry's Safety and Health (FISH) Platform | juni | IJmuiden | 20 |
| Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) - Afdeling Veterinaire export | september | IJmuiden | 8 |
| Wethouder Stadsontwikkeling, Wonen en Scheveningen | september | Scheveningen | 5 |
| Wethouder Economische Zaken Velsen | oktober | IJmuiden | 3 |
| Scheepvaartclub | oktober | IJmuiden | 31 |
| Afvaardiging Ministerie van LNV | december | Scheveningen | 3 |

BIJDRAGE AAN ONZE PELAGISCHE MVO-DOELSTELLINGEN

| Pijler | Doelstelling 2021 | Onze bijdrage in 2017 & 2018 | Status | Aandacht vanaf 2019 |
|--|---|--|--|---|
|  PIJLER 1: GEZOND VOEDSEL | <p>We werken continu aan de verbetering van de kwaliteit van onze producten</p> | <ul style="list-style-type: none"> Nieuw HACCP-handboek geïntroduceerd voor de trawlers Monitoringssoftware voor kwaliteitsmeesters doorontwikkeld Gezamenlijke bijeenkomsten voor kwaliteitsmeesters georganiseerd | ★★★☆☆ | <ul style="list-style-type: none"> Nieuwe verwerkingstechnologie introduceren aan boord van het nieuwbouwschip Monitoringssoftware in gebruik nemen op onze hele vloot Doorgaan met organiseren bijeenkomsten voor kwaliteitsmeesters |
|  PIJLER 2: VISSEN VOOR ALTIJD | <p>We dragen actief bij aan de verbetering van bestandsschattingen en beheerplannen</p> <hr/> <p>Naleving van (inter)nationale wetgeving is vanzelfsprekend en goed georganiseerd</p> | <ul style="list-style-type: none"> Zelfbemonstering vangsten en delen van gegevens uitgebreid naar de hele vloot Digitaal handboek regelgeving afgerond en in gebruik genomen Interne rapportage over controles op zee verbeterd | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> Doorgaan met actief deelnemen in internationale fora om ontwikkeling beheerplannen te stimuleren Meer systematische analyse van rapportages van controles op zee uitvoeren |
|  PIJLER 3: DAGELIJKS DUURZAAM | <p>We hebben een duurzaam inkoopbeleid geïmplementeerd en samen met onze ketenpartners zorgen we voor zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van materialen</p> <hr/> <p>Onze CO₂-voetafdruk op zee is met 10% gereduceerd</p> <hr/> <p>Onze CO₂-voetafdruk op land is met 20% gereduceerd</p> | <ul style="list-style-type: none"> Meer mankracht voor duurzaam inkoopbeleid door uitbreiding inkoopafdeling Oprichting recyclingwerkgroep Gestart met recycling van oude netten tot sokken Contracteren duurzame energieleverancier Walstroom in Scheveningen in gebruik genomen Oprichting CO₂-werkgroep Keuze voor energiezuinigste dieselelektrische aandrijving op nieuwbouwschip Installatie ledverlichting in distributieruimten Haalbaarheidsonderzoek investering uitbreiding zonnepanelen Op een locatie R507 vervangen voor R407F in vrieshuis | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> Doorgaan met werk van recyclingwerkgroep Manieren voor verduurzaming van gebruik van plastic onderzoeken Met CO₂-werkgroep besparingsmaatregelen onderzoeken Onderzoeken mogelijkheden reductie gasverbruik |
|  PIJLER 4: ZORG VOOR MENSEN | <p>Om risico's op ongevallen te minimaliseren is ons veiligheids- en arbobeleid te allen tijde actueel en zien we toe op een correcte uitvoering ervan</p> <hr/> <p>We bieden een breed instrumentarium aan handvatten aan medewerkers om hun welzijn te vergroten</p> <hr/> <p>We hebben een succesvolle samenwerking met (visserij)scholen en hebben bijgedragen aan een verbetering van de kwaliteit van onderwijs</p> | <ul style="list-style-type: none"> Veiligheidscommissies op de schepen geïntroduceerd Rapportage over (bijna-)ongevallen verbeterd Workshops diëtiste om samen met koks gezondere keuzes te stimuleren Introductie fietsplan voor kantoormedewerkers Introductie cursus 'Stoppen met Roken' en workshops 'Grip op de Knip' Ontvangst ca. 300 leerlingen van diverse onderwijsinstellingen Samenwerking met JINC Den Haag | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> Meer systematische analyse van (bijna-)ongevallenrapportages Verder met introductie veiligheidscommissies Verder ontwikkelen ouderenbeleid Verbeteren begeleiding bij dan wel voorkoming van uitval met een psychische oorzaak Samenwerking met scholen voortzetten en scholieren van (visserij)opleidingen uitnodigen voor bedrijfsbezoek Uitbreiding van samenwerking met JINC naar regio Kennemerland Aanvullende activiteiten ontwikkelen voor de werving van stagiairs |

BIJDRAGE AAN ONZE DEMERSALE MVO-DOELSTELLINGEN

| Pijler | Doelstelling 2021 | Onze bijdrage in 2017 & 2018 | Status | Aandacht vanaf 2019 |
|--|--|---|--|---|
|  PIJLER 1: GEZOND VOEDSEL | <p>We werken continu aan de verbetering van de kwaliteit van onze producten</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Start ontwikkeling van een alternatief voor de pulstechniek • Bouw van nieuwe verwerkingsfabriek en ijsfabriek bij Marisa in Suriname | ★★★☆☆ | <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling alternatief puls • Ingebruikname nieuwe fabriek Marisa |
|  PIJLER 2: VISSEN VOOR ALTIJD | <p>Onze ongewenste bijvangst is met 25% afgenomen, onder andere door middel van ontwikkeling van netinnovaties</p> <p>Naleving van (inter)nationale wetgeving is vanzelfsprekend en goed georganiseerd</p> <p>In Suriname hebben we een start gemaakt met het onderzoeken van de haalbaarheid om MSC-certificering voor een of meerdere vissoorten te verkrijgen</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Participatie ontwikkeling ontsnappingspaneel voor wijting • Start ontwikkeling digitaal handboek regelgeving • Implementatie professioneel systeem voor vangstregistratie • Participatie ontwikkeling TEDs | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeuriger in kaart brengen van onze ongewenste bijvangst per vistechneek en per seizoen • Starten met centraal verzamelen van rapportage over controles op zee • In kaart brengen boetes en overtredingen • (Laten) uitvoeren van wetenschappelijke analyse van onze vangstgegevens |
|  PIJLER 3: DAGELIJKS DUURZAAM | <p>Al het opgevisste afval wordt aan boord gehouden en in de haven afgegeven</p> <p>Onze CO₂-voetafdruk op zee is met 25% gereduceerd</p> <p>Alle schepen zijn voorzien van ledverlichting</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Toetreding tot de Greendeal Visserij voor een Schone Zee • Start met Fishing for Litter project • Start ontwikkeling van een alternatief voor de pulstechniek • Vermindering gebruik kunstmatige koudemiddelen • Twee schepen op het dek volledig van ledverlichting voorzien | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Analyse van door onze schepen opgevisste afval en onderzoeken van recycle mogelijkheden • Doorontwikkeling alternatief puls • Nulmeting van onze CO₂-voetafdruk laten uitvoeren • Transitie naar milieuvriendelijkere koudemiddelen • Starten met vervanging van binnenverlichting |
|  PIJLER 4: ZORG VOOR MENSEN | <p>Het veiligheids- en arbobeleid is te allen tijde actueel en het bewustzijn bij bemanning op het gebied van veiligheid is substantieel vergroot</p> <p>We hebben een succesvolle samenwerking met (visserij)scholen en hebben de instroom van stagiairs vergroot</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Vernieuwing RI&E's en plannen van aanpak • Introductie nieuwe reddingsvesten • Aanschaf PBM's door maatschap • Ontvangst ruim 70 leerlingen van de Urkse visserijschool de Friese Poort • Start samenwerking met JINC | <p>★★★☆☆</p> <p>★★★☆☆</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Meer aandacht voor correct gebruik van PBM's • Doorontwikkeling reddingsvesten en start ontwikkeling betere helmen • Organiseren praktijkoefeningen om veiligheidsbewustzijn verder te verhogen • Aanvullende activiteiten ontwikkelen voor de werving van stagiairs |

BEGRIPPENLIJST

| | | | |
|---------------------------|---|--|---|
| Aanlandplicht | wet die voorschrijft dat alle commerciële gequoteerde doelsoorten die gevangen worden aan land gebracht moeten worden in plaats van ze terug in zee te zetten | Maximum Sustainable Yield (MSY) | de maximale duurzame oogst. De theoretische, grootst mogelijke vangst die oneindig lang onttrokken kan worden uit een bestand (zonder dat dit het voortbestaan in gevaar brengt) |
| Bemonsteren | het bestuderen van een deel van de vangst om wetenschappelijke gegevens te verkrijgen | Paaïen | het afzetten en bevruchten van de eitjes door vissen |
| Bestandsbeheer | erop toezien dat een visbestand in goede conditie (o.a. van voldoende grootte) blijft | Paaïstand | de hoeveelheid vis van een visbestand (in tonnen) die voor nakomelingen kan zorgen |
| Bestandsschatting | het schatten van de omvang en conditie van een visbestand op basis van verzamelde gegevens | Pelagische visserij | visserij op in scholen zwemmende vissoorten zoals haring en makreel |
| Bijvangst | vis die men vangt, anders dan de doelsoort | Producentenorganisatie | officieel erkende organen die vissers en kwekers vertegenwoordigen. Staan in voor het dagelijks beheer van de visserij en spelen een cruciale rol in het visserijbeleid van de EU |
| Bodemberoering | het in meer of mindere mate raken (beroeren) van de zeebodem met het vistuig | Pulstechniek | visserijtechniek waarbij platvissen door middel van zwakke stroompulsen van de bodem opgeschrikt worden en in het net zwemmen |
| Boomkor | vistuig dat de visnetten openhoudt, bestaande uit een stalen buis met aan beide kanten een slof of een schoen die over de grond gaan | Quota | aandeel van jaarlijks wettelijk maximum te vangen hoeveelheid vis per soort en per gebied |
| Bordenvisserij | vissen met netten waarbij aan de zijkanten scheerborden zijn bevestigd om het vistuig in horizontale richting open te houden | RSW-schip | schip met tanks met gekoeld zeewater (0°C) om de vis direct na vangst in op te slaan en terug te koelen |
| Demersale visserij | visserij op bodemvissen zoals schol, tong, poon, mul en inktvis | Sumwing | een vleugelprofiel voor een visnet, gestuurd door de neus waarvan slechts een klein gedeelte de zeebodem raakt. Energiezuinige innovatie ter vervanging van de boomkor |
| Diepvriestrawler | trawler met vriesinstallatie en vriesruimen om de vis direct na vangst aan boord in te vriezen en op te slaan | Trawler | vissersschip dat met een sleepnet vist |
| Doelsoort | de soort vis die men wenst te vangen | Trek | het uitzetten van een visnet, vangen van vis en weer inhalen van het net |
| Flyshootvisserij | visserijmethode waarbij een groot stuk zeebodem door lange lijnen en een net wordt omsloten. De lijnen worden naar het schip toegehaald en de vissen blijven door de turbulentie binnen de lijnen en worden uiteindelijk samengedreven in het net | Twinrigmethode | visserijmethode waarbij twee netten die horizontaal aan elkaar verbonden zijn achter het schip voortgetrokken worden |
| HACCP | Hazard Analysis and Critical Control Points. Een risico-inventarisatie voor voedingsmiddelen | Visbestand | groep vissen van dezelfde soort in een bepaald gebied die zich met elkaar (en niet met andere visbestanden) voortplanten |
| Kotter | vissersschip dat demersale visserij uitvoert | Visstand | omvang en conditie van een visbestand |
| Maas | de opening in het visnet, gevormd en begrensd door het netgaren | Zegenvisserij | visserijmethode waarbij de vis met een over de bodem slepend net door een omtrekkende beweging wordt ingesloten |
| Maaswijdte | de grootte van de openingen in het visnet. Normaliter gemeten als de binnenaafstand tussen twee tegenover elkaar liggende knopen van dezelfde maas, terwijl het netwerk in de lengterichting is gestrekt | Zelfbemonstering | programma waarbij vissers ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek zelf informatie over hun vangsten verzamelen volgens de protocollen van onderzoekers |

COLOFON

REDACTIE

Aukje Coers & Daniëlle de Nijs
(Cornelis Vrolijk)
Schuttelaar & Partners

NAAR EEN IDEE VAN

Carolien Vrolijk

VORMGEVING

Schuttelaar & Partners

Heb je n.a.v. het lezen van dit verslag vragen, tips of suggesties?
Neem dan contact met ons op via:
mvo@cornelisvrolijk.eu

©2019



Dit MVO-jaarverslag is geprint op 100% gerecycled papier

WWW.CORNELISVROLIJK.EU

